

Kölcsönös megfeleltetés – egységes szakmai követelményrendszer

Gazdálkodói kézikönyv

2009

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Hogyan feleljünk meg a jogszabályi követelményeknek?

Előszó	3
Általános rész	4-11
A kölcsönös megfeleltetés szabályozási rendszere	4
Hogyan használjuk a kézikönyvet?	5
Szankciósámítás a kölcsönös megfeleltetésben	6
Kit érint a kölcsönös megfeleltetés rendszere?	7
HMKÁ: Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot	8
Természetvédelem	12-17
JFGK 1: A vadon élő madarak védelme	12
JFGK 5: A természetes élőhelyek, valamint vadon élő állatok és növények védelme	12
Környezetvédelem – talajvédelem	18-25
JFGK 2: A felszín alatti vizek szennyezés elleni védelme	18
JFGK 3: A szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása	20
JFGK 4: A mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés elleni védelem	22
Állatjelölés	26-45
JFGK 6: A sertések azonosítása és nyilvántartása	26
JFGK 7: A szarvasmarhák azonosítása és nyilvántartása	32
JFGK 8: A juh- és kecskefélék azonosítása és nyilvántartása	38
A kölcsönös megfeleltetés rendszere 2011-ben ismét bővül, majd 2013-ban válik teljessé	46-48

TISZTELT GAZDÁLKODÓ!

Már 2004-es uniós csatlakozásunk előkészítése során érzékeltek, hogy a Közös Agrárpolitika (KAP) folyamatosan változik. A piaci beavatkozások helyét egyre inkább a közvetlen támogatások veszik át. Ezek a közvetlen támogatások jelentős szerepet játszanak a magyar agrárium életében, mivel a mezőgazdasági vállalkozások jövedelmezőségét nagyban meghatározzák. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy fegyelmetten és a legnagyobb szakmai igyekezettel viszonyuljunk a közvetlen támogatások közösségi szabályozásához.

A 2003-as KAP-reform nagy fordulópontot jelentett. A támogatások még inkább függetlenednek a tárgyévi termeléstől, illetve döntés született arról, hogy a támogatást igénylőknek meg kell felelni egy szakmai feltételrendszernek. Ezt a feltételrendszert nevezzük kölcsönös megfeleltetésnek (KM).

Európa számos országában becsülete van annak az odafigyelésnek, amit a gazdálkodók a természeti környezet, a táj, az egészséges ételmiszer és az állatok szeretete terén nyújtanak. Magyarországon ismerjük a „jó gazda gondossága” fogalmát. A kölcsönös megfeleltetés, kicsit szabad megközelítésben nem más, mint a „jó gazda gondosságának” hivatalos megfelelője. A régi tagállamokban 2005-től, a 2004-ben csatlakozott tagállamokban pedig 2009-től fokozatosan összekapcsolódik a közvetlen támogatások rendszere ezzel a szemlélettel. A kölcsönös megfeleltetés azt üzeni Európa gazdálkodóinak és adófizetőinek, hogy csak a „jó és gondos gazdák” jogosultak teljes mértékben a támogatásokra. A „jószág és a gondosság” nyilvánvalóan nehezen körülhatárolható fogalmak, ezért az EU a kölcsönös megfeleltetés keretében a közvetlen támogatásokra vonatkozó közösségi jogszabályban rögzíti azokat a konkrét követelményeket, előírásokat, amelyeket minden tagállam a saját jogrendjének megfelelően nemzeti szinten is megfogalmaz, és rendszeresen ellenőriz.

2009. január 1-jétől a közvetlen támogatásokat, bizonyos ÚMVP II. és borpiaci támogatásokat igénylő gazdálkodóknál a megszokott jogosultsági ellenőrzéseken felül nem csupán a helyes mezőgazdasági és környezeti állapot (HMKÁ) előírásainak betartását, hanem az ún. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (JFGK) teljesülését is ellenőrzi az MgSzH, illetve az MVH. Ahol a helyszíni ellenőrzés hiányosságot talál, ott a hiányosság jellegétől és súlyosságától függően csökkentik a tárgyévi kifizetés összegét. Szélsőséges esetben akár ki is zárhatják a kérelmezőt a támogatásból.

A kölcsönös megfeleltetéshez kötődő ellenőrzéseket kötelezően előírja a közösségi jog. Megnyugvással vehetjük azonban azt tudomásul, hogy új követelményt nem támaszt a rendszer. Egytől egyig huzamosabb ideje hatályos jogszabályi kötelezettségekről van szó, amelyeket a jogkövető termelők eddig is betartottak. A legtöbb esetben ráadásul a józan gondolkodás és a racionális, felelős gazdálkodás alapelveivel egybecsengő tilalmakról, vagy éppen kötelezettségekről van szó.

Jelen kézikönyvvel segítséget kívánunk nyújtani ahhoz, hogy az évek óta hatályos, és az idejévtől a kölcsönös megfeleltetéshez kapcsolódó jogszabályokat és az azokban foglalt gazdálkodási követelményeket és előírásokat egyre jobban megismerjék.

Vitathatatlan közös érdekünk, hogy az Uniós támogatások minél nagyobb hányadban eljussanak címzettjeihez: a mezőgazdasági termelőkhez. Az Ön feladata e téren az, hogy továbbra is a hatályos jogszabályokat tiszteletben tartva, jó és gondos gazdaként művelje földjeit, nevelje állatait.

A Minisztérium, az MVH, és az MgSzH kollégái, valamint a Területi Szaktanácsadó Központok szaktanácsadói és a Gazdálkodói Információs Szolgálat tanácsadói minden segítséget megadnak ahhoz, hogy a kötelezettségeket részleteiben megismerje, és hogy ezeknek meg tudja felelni.

Jó munkát és sikeres felkészülést kívánok:

Gráf József
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

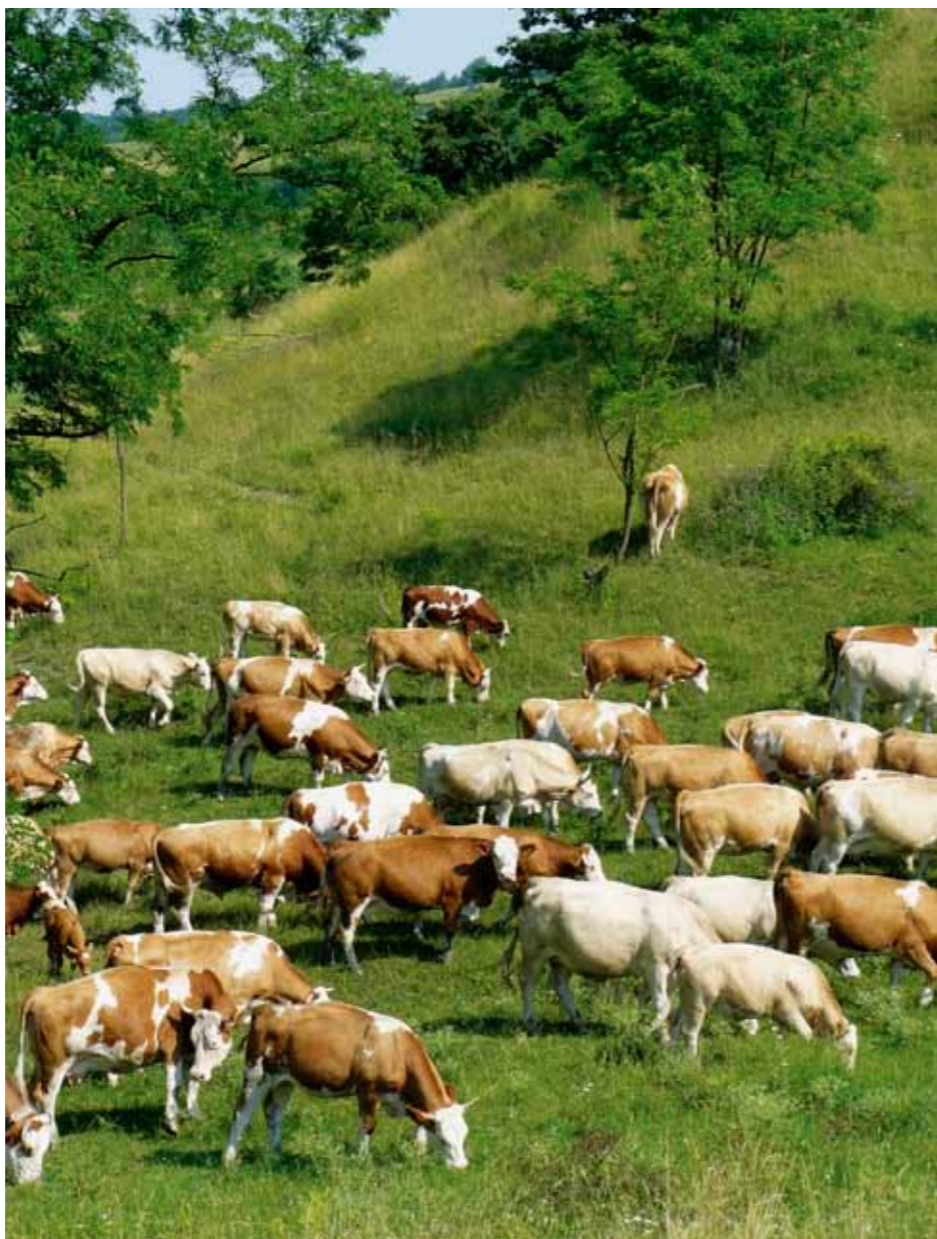
Az Európai Unió közös agrárpolitikájának reformja keretében kerül átalakításra az agrár- és vidékfejlesztési támogatások rendszere. A legfontosabb célkitűzés amit a változásokkal el akarnak érni, hogy a mezőgazdasági termelők minél gyorsabban tudjanak alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez, a lakosság egészséges környezetben éljen, a fogyasztók pedig megfelelő minőségű élelmiszerekhez jussanak hozzá.

Ezen elképzelések megvalósítása érdekében a támogatások igénybevételi feltételeit olyan szakmai előírások betartásához kötik, amelyek kiterjednek az állategészségügyre, a növényvédelemre, valamint a környezetvédelemre. Ezen szabályok összességét foglalja magába a kölcsönös megfeleltetés rendszere.

Aki földet művel, állatot tart, illetve a földműveléssel, állattartással összefüggő tevékenységet folytat, azok számára általános kötelezettség a különböző szakhatósági előírások betartása, függetlenül attól, hogy támogatást vesznek-e igénybe. Ezért is van az, hogy amennyiben valaki például földtulajdonnal rendelkezik, akkor is védekeznie kell a parlagfű ellen, ha egyébként nem részesül semmilyen közösségi támogatásban.

Amennyiben a földművelők, állattartók közösségi forrásokból tevékenységükhöz támogatást vesznek igénybe számukra szintén kötelező az úgynevezett szakhatósági előírások betartása. A különbség csak az, hogy az utóbbi esetben az MVH az érintett üzemi szinten vizsgálja a rendelkezések betartását és a jogkövetkezményeket is üzemi szinten állapítja meg.

A kölcsönös megfeleltetés hatálya alá tartozó ellenőrzések jelentős részét ugyanaz a hatóság végzi, amely egyébként az adott területen szakhatóságként eljár. Az ellenőrzések eredményéről jegyzőkönyvet vesznek fel, és az abban foglaltak alapján az MVH állapítja meg az üzemi szintű jogkövetkezményt, amely a támogatás meghatározott mértékű csökkentésétől, a támogatási rendszerből való kizárásig terjedhet. Az érintett természetesen nincs teljesen kiszolgáltatva a hatóság döntésének, mivel a közigazgatási eljárásra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával élhet a jogorvoslat lehetőségével, mind az ellenőrzés során tett ténymegállapításokkal, mind pedig az MVH által meghatározott jogkövetkezményekkel kapcsolatban.

Jelen kézikönyvet azzal a szándékkal állítottuk össze, hogy gyakorlatias megközelítésben egy csokorba gyűjtsük a jogszabályi kötelezettségeket, s ezekhez magyarázatokat és segítő tippeket fűzzünk. Az alábbiakban a fejezetek egységes szerkezetét mutatjuk be a könyvnyű eligazodás érdekében.

A könyvet úgy építettük fel, hogy Ön egyszerűen megtalálja azokat a követelményeket, amelyek az Ön gazdaságára vonatkoznak.

Miután beazonosította, hogy Önnek mely követelménycsoportokat kell gazdaságában tartania, a megfelelő fejezethez lapozva szemléletes leírást talál azokról. Külön kiemeltük azt, hogy Önnek mit kell kötelezően megtennie, és mi az, amit tilos.

Több követelmény önmagában túl általánosnak tűnhet, ezért hasznos, ha a kék színnel kiemelt követelmények és a piros színnel kiemelt tiltások után elolvassa az összefüggő szöveges részt, ahol a napi élet és a napi tevékenység nyelvére fordítva megtalálja a tennivalókat. Az összefüggő szöveges részhez több helyen számozott képeket és sárga keretbe foglalt háttérmagyarázatokat fűztünk, hogy még szemléletesebbé, még érthetőbbé tegyük a jogszabály által előírtakat.

Amennyiben Ön szeretné fellapozni a vonatkozó jogszabály paragrafusait, nem kell mást tennie, mint a szürke színnel kiemelt jogszabályi hivatkozásokat előkeresni az interneten vagy más nyilvános jogtárban. Felhívjuk a figyelmét, hogy hatósági ellenőrzés, vagy jogvita esetén mindig a hatályos jogszabályi rendelkezésnek megfelelően kell eljárni.

Ha esetleg olyan kérdések merülnek fel Önben a követelmények kapcsán, amelyre a kézikönyv lapjain nem talál választ, további szakkiadványok állnak rendelkezésre, illetve bizalommal fordulhat az egyes szakterületeken működő ügyfélszolgálatokhoz. Ezeket a lehetőségeket a fejezetek végén külön kigyűjtve találja egy zöld színnel kiemelt írásban.

Bízunk abban, hogy a sárga színnel kiemelt tippek és a vörös keretben felsorolt tipikus hibák segítenek a napi munka szervezésében és az ellenőrzésekre való sikeres felkészülésben. Az alábbiakban áttekintheti, hogy a fejezetekben egységesen használt kiemelések és alakzatok mit tartalmaznak, mire irányítják rá a figyelmet.

Reméljük, hogy a kézikönyv felépítése megkönnyíti az eligazodást a kölcsönös megfeleltetés kötelezettségei terén. Ne feledje azonban, hogy jelen kézikönyv csupán a kölcsönös megfeleltetés keretében ellenőrzött jogszabályi kötelezettségeket tartalmazza. Ennél fogva nem terjed ki a szakhatósági ellenőrzések alapját képező valamennyi jogszabályi előírásra, és azok be nem tartásából eredő intézkedésre.

Jogszabályi hivatkozások

A követelmények alapját képező jogszabályok nem teljes egészükben épülnek be a kölcsönös megfeleltetés rendszerébe. Ezért a fejezetek elején ezzel a kiemeléssel fel-tüntetjük azokat a konkrét közösségi és hazai jogszabályhelyeket, amelyekből az Ön által teljesítendő követelmények következnek. Így Ön céltartan tud keresni az adott jogszabályban, ha ezt szükségesnek érzi.

KÖVETELMÉNYEK

A kék keretű szövegrészek dióhéjban megfogalmazzák azokat a konkrét jogszabályi követelményeket, amelyeket a kölcsönös megfeleltetés keretében ellenőriznek. Ezek jelentik az adott követelménycsoport magját. Az összes többi szövegrész az itt felsoroltak értelmezését segíti, illetve ezekhez igyekszik háttérismerteket biztosítani.

TILOS

Követelményekben vagy azok alapján megfogalmazott nem megengedett tevékenységek, amelyek az ellenőrzés részét képezik.

TIPPEK

Hasznos tanácsokat találunk itt, amelyeket követve nagy biztonsággal meg tudnak felelni a követelményeknek. Bizonyos esetekben pedig egy-egy apróságra hívja fel a figyelmüket, ami nagyban megkönnyítheti az életüket.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Minden fejezet végén külön keretes írást szenteltünk annak, hogy Ön azonnal tájékozódhasson, ha bármilyen kérdése felmerül. Nem csupán hivatali és tanácsadói elérhetőségeket, hanem korábban megjelent információs füzeteket, tájékoztató anyagokat is felsoroltunk itt.

Magyarázat

Előfordul, hogy a követelményt ugyan értjük, de azt már kevésbé, hogy miért van erre szükség. Vagy egyszerűen tisztázni kell, hogy mit értünk egy-egy fogalom, definíció alatt (pl. ki az instruktor?). Ilyen esetekben nyújtanak segítséget a lap szélén található magyarázatok, amelyek tehát háttérismerteket tartalmaznak.

Tipikus hibák

Ugyanaz a célja, mint a TIPPEK -nek. Itt viszont arra törekedtünk, hogy kifejezetten rossz példákat hozzunk, hátha tudunk „tanulni a más kárán”.

A kölcsönös megfeleltetésből eredő szankciót a MVH állapítja meg a helyszíni ellenőrzések eredménye alapján. A helyszíni ellenőrzési jelentés a meg nem felelésre vonatkozóan tartalmazza mindazon szempontok értékelését (szándékosság, súlyosság, mérték, tartósság), amelynek alapján a szankció mértéke egyértelműen meghatározható. A kölcsönös megfeleltetési szankciók a kedvezményezett adott évi közvetlen támogatásának teljes összegére vonatkoznak: azon összeget csökkentik, amelyet a mezőgazdasági termelő számára a ténymegállapítás naptári éve során az általa benyújtott vagy benyújtandó támogatási kérelmek alapján odaítéltek vagy odaítéltek volna.

A szankciók megítélését alapvetően befolyásolja, hogy a meg nem felelés **gondatlanságból** vagy **szándékosan** jött-e létre.

Gondatlanság

Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő gondatlanságából fakad, akkor a teljes közvetlen támogatási összeg 1, 3, vagy 5%-kal csökken. A szankció pontos mértékét az MVH állapítja meg a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltak alapján. Az értékelést az alábbi három szempont alapján végzik:

- **Súlyosság:** a meg nem felelés következményeinek jelentőségétől függ, tekintetbe véve a szóban forgó követelmény vagy előírás célját.
- **Mérték:** annak figyelembevételével kell megállapítani, hogy a meg nem felelés kiterjedt hatással rendelkezik-e, vagy hatása magára a mezőgazdasági üzemre korlátozódik (gazdaságon belüli/gazdaságon kívüli).
- **Tartósság:** függ attól az időtartamtól, ameddig a kiváltott hatás érezhető, vagy a szóban forgó hatás ésszerű eszközökkel történő megszüntetésének lehetőségétől.

A tényezők kiértékelése alapján a MVH megállapítja, hogy az egyes HMKÁ előírások vagy JFGK követelmények tekintetében 1, 3, vagy 5%-os szankcióval sújtja a gondatlan gazdálkodót.

A különböző előírások és követelmények vonatkozásában megállapított szankciók összegzésekor a kölcsönös megfeleltetés előírásait négy csoportra osztják fel:

- JFGK 1-5
- JFGK 6-15 (2009-2011 JFGK 6-8)
- JFGK 16-18
- Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ)

Amennyiben a kedvezményezett **ugyanazon előírás-csoportból** több előírást sért meg, akkor az azokra megállapított szankciók nem összegződnek, hanem azok közül csak a legsúlyosabbat veszik figyelembe.

Amennyiben a kedvezményezett több előírást sért meg **más-más előírás-csoportokból**, akkor a megállapított szankciók összeadódnak.

Az összegzésnél azonban figyelembe kell venni, hogy a szankció összegzett mértéke – gondatlanság esetén – nem haladhatja meg az 5%-ot.

Az előírások **ismételt** megszegését a rendszer kiemelten szankcionálja. Amennyiben három éven belül a gazdálkodó ismételtan megszegi valamelyik kölcsönös megfeleltetési előírást, akkor az eredetileg kiszabott szankció **háromszorosát** kell számára megállapítani. A támogatáscsökkentés maximális értéke azonban ilyen esetben sem haladhatja meg a teljes összeg 15%-át.

A maximális 15%-os érték elérését követően a hatóság tájékoz-

tatja az érintett mezőgazdasági termelőt, hogy ha még egyszer megállapításra kerül ugyanaz a meg nem felelés, akkor azt szándékos cselekménynek fogják tekinteni (szándékosság esetén pedig megszűnik a 15%-os maximális szankcionálási korlát). Amennyiben ezt követően – a figyelmeztetés ellenére – további meg nem felelést állapítanak meg, az alkalmazandó támogatáscsökkentést az előző (hárommal egyszer már felszorzott összeg) háromszorosában állapítják meg.

Az ismétlődő meg nem felelések szankcionálására nem érvényesül az a szabály, hogy az ugyanazon előírás-csoportból származó meg nem felelésekért járó csökkentést nem kell összegezni. Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ahol egy ismétlődő meg nem felelés kerül megállapításra egy másik meg nem feleléssel vagy egy másik ismételt meg nem feleléssel, az eredményként kapott csökkentési százalékok mindenképpen összeadódnak. A maximális csökkentés – gondatlanság esetén – azonban nem haladhatja meg a 15%-ot.

Szándékosság

A szándékos meg nem felelés a gondatlansághoz képest jóval szigorúbb megítélést kap a kölcsönös megfeleltetés szankcionálási rendszerében. Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő szándékosságából vezethető le, akkor a teljes közvetlen támogatási összeg 15-100%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a MVH állapítja meg a meg nem felelés helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt értékelése alapján. Az értékelést ugyanazon szempontok alapján végzik, mint a gondatlanság esetében (súlyosság, mérték, tartósság).

A 100%-os szankcionálás azt jelenti, hogy a termelőt kizárják a közvetlen támogatási rendszerből az adott évre. Különösen súlyos szabálytalanság esetén a MVH dönthet úgy, hogy az érintett termelőt a következő támogatási évre is kizárja.

A szándékos meg nem felelések szankciói mindenképpen összeadódnak (az ismételt meg nem felelésekhez hasonlóan).

Összegzés

Összefoglalva, a különböző meg nem felelések a következő sorrendben összegződnek:

- Gondatlan, nem ismétlődő szankciók összegzése
 - Összegzés módszere: azonos előírás-csoportokból származó szankciók közül a legmagasabbal számolnak, különböző előírás-csoportból származó szankciók összeadódnak
 - Szankciók maximális értéke: 5%
- Gondatlan, ismétlődő szankciók összegzése
 - Összegzés módszere: összeadás
 - Szankciók maximális értéke: 15%
- Szándékos szankciók összegzése
 - Összegzés módszere: összeadás
 - Szankciók maximális értéke: 100%

A kölcsönös megfeleltetés követelményeinek és előírásainak ellenőrzése az alábbi támogatásokat kérelmezőkre vonatkoznak:

- Mezőgazdasági terület, illetve állatszám alapján megállapított közvetlen kifizetések.
 - Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban (ÚMVP II. tengely):
 - a hegyvidéki mezőgazdasági termelőknek a természeti hátrány miatt nyújtott kifizetések;
 - a hegyvidéki mezőgazdasági területeken kívüli hátrányos helyzetű területek mezőgazdasági termelőinek nyújtott kifizetések;
 - a Natura 2000 kifizetések és a 2000/60/EK irányelvhez kapcsolódó kifizetések;
 - az agrár-környezetvédelmi kifizetések;
 - az állatjóléti kifizetések;
 - a mezőgazdasági földterület első erdősítés kifizetések;
 - erdészeti földterületek fenntartható használatát célzó Natura 2000 kifizetések;
 - az erdő-környezetvédelmi kifizetések.
 - Borpiaci intézkedés (szőlő szerkezet átalakítás és átállítás, szőlőkivágási, illetve zöldszüret) támogatottjai.
- Az ellenőrzés a kérelmező mezőgazdasági tevékenységét és mezőgazdasági területeit érinti. A kölcsönös megfeleltetés kötelezettségeinek biztosításáért a kérelem benyújtója a felelős.

Ezen belül:

	JFGK 1. a vadon élő madarak védelméről	JFGK 2. a felszín alatti vizek védelméről	JFGK 3. a szennyvíziszap felhasználásáról	JFGK 4. a nitrátérzékeny területe- ken történő gazdálkodásról	JFGK 5. a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről	JFGK 6. a sertések azonosításáról és nyilvántartásáról	JFGK 7. a szarvasmarhák azonosítá- sáról és nyilvántartásáról	JFGK 8. a juh- és kecskék azono- sításáról és nyilvántartásáról	HMKÁ
Földterülettel rendelkezem		X							X
Nitrátérzékeny területen folytatok gazdálkodást				X					
Felhasználók szennyvíziszap- ot			X						
Natura 2000- es területen folytatok gaz- dálkodást	X				X				
Tartok sertést		X		X*		X			
Tartok szarvasmarhafélét		X		X*			X		
Tartok juh/kecskét		X		X*				X	

*Állattartó telep méretétől függően érintett lehet.

Az előírások célja:

A minimális gazdálkodási és környezetvédelmi előírások meghatározásával a mezőgazdasági földterületek jó mezőgazdasági és ökológiai állapotban tartása.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy az érintett gazdálkodók betartják-e gazdaságuk teljes területén a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra vonatkozó előírásokat.

k

ELŐÍRÁSOK

A szőlőültetvényekben kialakított teraszok megőrzése kötelező.

Bizonyos kivételektől eltekintve minden növény ugyanazon a területen maximum egy évig termeszthető.

A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.

A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni.

Teraszos művelés

Azokon a szőlőültetvényeken, ahol teraszos művelést alkalmaznak, a gazdálkodónak a kialakított teraszok megőrzésére kell törekednie annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a talajerózió elleni védelemnek (1. kép). Szakszerű karbantartással (Magyarázat 1.) meg kell akadályozni a vízmosság által váltott árkok kialakulását és a teraszok egyéb megrongálódását.

Vetésváltás

A vetésváltásra vonatkozó előírásokat illetően a gazdálkodónak tisztában kell lenni azzal, hogy mely kultúrnövények maximum hány egymást követő évben termeszthetők ugyanazon a területen. Általában kultúrnövényeink zöme önmaga után nem vethető még egyszer. Vannak azonban kivételek, melyek esetében megengedett, hogy egymás után két, három vagy akár több évig is termeszthetők önmaguk után.

A kalászosok (rozs, búza, tritikálé, árpa) és a dohány önmaga után két éven keresztül, a kukorica pedig az egyetlen olyan növény, amely három éven keresztül maradhat ugyanazon a parcellán. Az évelő kertészeti kultúrák, évelő takarmánynövények, fűmagtermesztés céljából vetett fűfélék, méhlegelő céljából vetett növények, illetve energetikai hasznosítás céljából vetett többéves növények, valamint a rizs több éven keresztül is termeszthető önmaga után.

Fontos kiemelni, hogy ezen előírások kapcsán a 2008. évi egységes területalapú támogatás iránti kérelem beadásának időpontjában a területen szereplő kultúra számít kiindu-

Jogsabályi hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 1782/2003/EK rendelete (2003. szeptember 29.) a közös agrárpolitika keretében tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról IV. melléklet

Hazai jogszabály

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet

1

Magyarázat 1.

A rézsús teraszoknál összefüggő növényi borítottságot kell elérni, a támfalas teraszoknál pedig a támfal karbantartása elengedhetetlen. Ezen kívül gondoskodni kell a vízelvezetők karbantartásáról, valamint az eróziós talajleemosódás helyreállításáról.

Magyarázat 2.

Veszélyes gyomnövénynek minősülnek az arankafajok (*Cuscuta* spp.), a parlagfű (*Ambrosia elatior*), valamint a selyemkóró (*Asclepias syriaca*).

A parlagfű-mentesítésre további előírások is vonatkoznak, amelyek alapján a parlagfű virágbimbó kialakulását az adott év június 30. napjáig minden földhasználónak meg kell akadályozni, továbbá a vegetációs időszakban ezt az állapotot folyamatosan fenn kell tartani.

Magyarázat 3.

Amennyiben az adott parcella összterülete 2 hektárnál kisebb, akkor csak abban az esetben számít 12%-nál meredekebb lejtésűnek, ha több mint a fele 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el.

Amennyiben az adott parcella összterülete 2 hektár vagy annál nagyobb, akkor abban az esetben számít 12%-nál meredekebb lejtésűnek, ha a parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt.

2

3

4

5

lasi alapnak. Ez azt jelenti, hogy ha egy földhasználó 2008. tavaszán kukoricát vetett az egyik parcelláján, akkor ugyanarra a parcellára 2009-ben és 2010-ben is vethet kukoricát, de 2011-ben már nem. Amennyiben 2011-ben más kultúra szerepel a területen, akkor 2012-től újra három éven keresztül vethető kukorica.

Gyommentesség

A mezőgazdasági területek gyommentes állapotban tartására (2. Kép), valamint a fás szárú növények megtelepedésének és terjedésének megakadályozására a legkülönbözőbb kémiai, fizikai és biológiai gyomszabályozási módszerek alkalmazhatók. Gyomosodásnál a gazdálkodónak arra kell ügyelnie, hogy a parcelláin a gyomnövényekkel való borítottság ne haladja meg az adott parcella összterületének 30%-át, illetve 3 hektárnál nagyobb parcella esetén ne érje el az egybefüggő 1 hektárt. Ezen kívül a parcellák nem tartalmazhatnak tömegesen veszélyes gyomnövényeket. (3, 4, 5. Kép) (Magyarázat 2.)

TILOS

A 12%-nál nagyobb lejtésű területen a dohány, a cukorrépa, a takarmányrépa, a burgonya és a csicsóka termesztése nem, a kukorica, silókukorica és a napraforgó termesztése csak bizonyos feltételek betartása mellett megengedett.

Tarló, nád, növényi maradvány, valamint gyepek égetése nem megengedett.

Mezőgazdasági területeken vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés nem megengedett.

A gyepterületek túlleltetése, valamint a gyepterületeken maradó kár okozása nem megengedett.

Talajerózió védelem

Ha egy gazdálkodó valamely parcellája 12%-nál meredekebb lejtésű területnek minősül (Magyarázat 3.), arra bizonyos termesztési korlátok vonatkoznak. Az érintett parcellán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya és csicsóka egyáltalán nem termeszthető. Kukorica, silókukorica és napraforgó termesztése is csak meghatározott feltételek mellett valósulhat meg. A vonatkozó jogszabály három lehetőséget biztosít a gazdálkodó számára. Ezek közül a gazdálkodó választja ki, hogy mely feltétel betartása mellett termeszti a felsorolt kultúrnövényeket (kukorica, silókukorica, napraforgó) a 12%-nál meredekebb lejtésű parcellán.

A gazdálkodó dönthet úgy, hogy a különböző agrotechnikai műveleteket (szántás, vetés stb.) a lejtési irányra merőlegesen, a rétegvonalak mentén végzi. Másik lehetőség, hogy a nyári betakarítású elővetemény tarlóját a betakarítást követően október 30-ig nem törli fel és azt gyommentes állapotban tartja. Harmadik eshetőségként másodvetésű takarónövényt kell vetni, amely a nyári betakarítású előveteményt követően az adott főnövény (kukorica, silókukorica, napraforgó) vetéséig a talaj takarását biztosítja.

A gazdálkodónak minden évben az adott területalapú támogatásának kérelmében nyilatkoznia kell, hogy a 12%-nál meredekebb lejtésű parcelláin mely feltétel alkalmazása mellett kívánja az előírást betartani.

Égetési tilalom

A tarló, nád, növényi maradvány, valamint a gyepek égetésére (6. Kép) vonatkozó tilalom minden kölcsönös megfeleltetésben érintett földhasználó gazdaságának teljes területére érvényes. Kivételes esetben a tilalmat feloldhatja az illetékes növény-egészségügyi hatóság zárlati károsítókkal való fertőzés miatt, vagy az illetékes természetvédelmi hatóság egyedi természetvédelmi okok miatt. Ennek értelmében, ha egy gazdálkodó rendelkezik bizonyos területeire vonatkozó két hatósági határozat valamelyikével, akkor az adott területen az égetés megengedett.

Talajszerkezetének megóvása

A mezőgazdasági területek talajszerkezetének megóvása érdekében a vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzést (7. Kép) kerülni kell. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy amennyiben a talaj nedvességtartalma olyan magas, hogy az már további csapadék befogadására nem képes, ott a gépi munkavégzés nem megengedett.

Kivételt képez ez alól az olyan gépi munkavégzés, ami belvíz- vagy árvízlevezető árok létesítésekor, illetve egyéb értékmentéskor elengedhetetlen.

Túllegeltetés

Gyepterületek védelmét szolgáló előírás a gyepek túllegeltetését és az ebből adódó maradandó károkozást hivatott elkerülni. Ennek érdekében a gazdálkodók számára megtiltják az olyan legeltetési módot, melyben a magas állománysűrűségből adódóan a gyeplet alkotó fűfélék a taposás és a rövidebb rágás következtében kiritkulnak, szélsőséges esetben eltűnnek.

Tipikus hibák

- A 12%-nál meredekebb lejtőn való természetközeli kapcsolódóan fontos a pontos gazdaráj készítése. Az ellenőrzés nem tudja elfogadni a feltételeket nem teljesítő olyan eseteket, amikor a gazdaráj ugyan a jelölés szerinti 12%-nál meredekebb területen kívülre esik, de a valóságban azon belül helyezkedik el.
- Ha több gazda ténylegesen (vagy részben) együtt műveli szomszédos parcelláit, akkor az előírások be nem tartásából származó szankciók valamennyi gazdát érintik, bármely részén is legyen a „meg nem felelés” az egybeművelt táblának. Célszerű tehát az azonos kultúrát természetközeli esetében a parcellahatárok látható jelölése a területen.

t

TIPPEK

- Az egyedi blokkterképeken jelölve vannak a 12%-nál meredekebb lejtésű területek.
- Gyommentes állapot biztosításának egyik leghatékonyabb és leginkább környezetbarát módja a gyomnövények virágzás előtti lekasználása (Az agrotechnikai célú gyomkezelés megtagadása tarlón nem számít hibának).
- Azokon a - támogatható területen lévő - parcellákon is be kell tartani a HMKÁ előírásokat, amelyekre a kérelmező nem kért támogatást, mert az előírások a gazdaság teljes területére vonatkoznak.

i

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

- www.mvh.gov.hu • www.fvm.hu

Foto: MTT

A követelmények célja:

A természeti környezet minőségének megőrzése érdekében a vadon élő állatok és növények, valamint a természetes élőhelyek védelme.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

A Natura 2000 területen, engedélyköteles tevékenységek kapcsán az ellenőrző hatóság az engedély meglétét, valamint érvényességét vizsgálja.

A Natura 2000 területek földhasználati szabályai vonatkozásában a legeltetéshez, kaszáláshoz kapcsolódó előírásokra; a trágyázási, öntözési és vegyszerhasználati tilalmakra; valamint a gépi munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását ellenőrzi a hatóság. Az ellenőrzés tárgya egyrészt a gazdálkodó által kötelezően vezetendő nyilvántartások, másrészt a helyszíni ellenőrzés során tapasztaltak.

A madarak fészkelésének zavarására vonatkozó előírások, a védett növényfajok begyűjtésére, tartására, stb. vonatkozó szabályok kapcsán a hatóság azt vizsgálja, hogy a helyszíni ellenőrzés időpontjában van-e egyértelmű jele annak, hogy a gazdálkodó megszegte a számára előírt követelményt.

k

KÖVETELMÉNYEK

Natura 2000 területeken csak engedéllyel lehet:

- A gyepterületeket feltörni, felülvetni.
- Az erdőkről és az erdő védelméről szóló törvény, valamint a fás szárú energetikai ültetvényekről szóló kormányrendelet hatálya alá nem tartozó fát kivágni, telepíteni.
- A gyepterületeken nádat irtani.
- A gyepterületeken október 31. és április 23. között legeltetni.
- Mezőgazdasági tevékenység végzéséhez szükséges telepet létesíteni.
- Mezőgazdasági területet erdősíteni.
- A termőföld más célú hasznosítását eredményező területhasználatot folytatni.

Kötelezően betartandó földhasználati szabályok Natura 2000 gyepterületeken:

- Legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.
- A kaszálás tervezett időpontját be kell jelenteni a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságának.
- A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni.
- Kaszálás módjának megválasztásánál tekintettel kell lenni az élőhely védelmére.
- Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni a gazdálkodás során.

Jogszábeli hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 1979. április 2-i 79/409/EGK irányelve a vadon élő madarak védelméről 3. cikk (1), (2) b), 4. cikk (1), (2), (4), 5. cikk a) b) d).

A Tanács 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről 6. cikk, 13. cikk. (1) a).

Hazai jogszabály

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 9. § (2) a) c), (3) d) h) i).

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 3. 4. 5. §.

Magyarázat 1.

Ösgyepék felszántásával a gyeptársulások helyrehozhatatlanul szűnnek meg, és akár több évtizedes munkával állíthatók eredeti állapotúra vissza.

Magyarázat 2.

A helytelen felülvetés esetében egyes idegenhonos fajok úgy terjednek el az őshonos gyeptársulásokban, hogy kiszorítják az értékes, és esetenként védett növényfajokat.

Gyepfeltörés

A Natura 2000 területeken a gyepek fenntartása kiemelt jelentőségű, ezért ezek feltörése a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött. Az engedély nélküli gyepfeltörés komoly bírságot vonhat maga után. (Magyarázat 1.) (1. kép) A feltörésen kívül az értékes gyeptársulások megőrzése érdekében a felülvetés szintén a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött. (Magyarázat 2.) A feltörés és a felülvetés nemcsak a természetes növényfajok pusztulását, illetve a társulás természeti értékének csökkenését eredményezik, hanem az ahhoz a gyeptársuláshoz kötődő egyéb állatfajok számára szükséges életteret is megszüntetik.

Fakivágás

Az erdőnek, illetve a fás szárú ültetvénynek nem minősülő fajok esetében Natura 2000 területen a természetvédelmi hatóság az illetékes a telepítés és a kivágás engedélyezését illetően. Ennek megfelelően Natura 2000 területen elsősorban gyümölcsfajok telepítése és kivágása esetén szükség van a természetvédelmi hatóság engedélyére. (Magyarázat 3.)

Építés

Telep/építmény létesítéséhez –pl. állattartó telep, vagy más mezőgazdasági telep – építési engedély, vagy a bejelentés tudomásul vétele szükséges. Építési engedélyt kell kérni építmény építése, bővítése, elmozdítása esetén, illetve bizonyos esetekben felújításra, átalakításra.

Vannak olyan építési tevékenységek is, amelyek nem építési engedély, hanem bejelentés alapján végezhetők. (Magyarázat 4.)

Építési engedély, illetve bejelentés nélkül végezhető például kerítés építése, továbbá meghatározott mérethez tartózkodásra nem alkalmas építmények, átteresz, bejáró-, átjáróhid, siló, tartály, stég építése. (Magyarázat 5.)

Mind az építési engedélyt, mind a bejelentés tudomásul vételét tartalmazó határozatot az illetékes építésügyi hatóság adja ki. Az építési tevékenységet csak ezen dokumentumok birtokában lehet megkezdeni. Az ellenőrzés során az engedély, valamint a bejelentés tudomásul vételének meglétét és érvényességét vizsgálja az ellenőrző hatóság.

Erdőtelepítés

Támogatásra jogosult erdő telepítését a földtulajdonosnak csak erdészeti szakértő (ezirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező erdőmérnök) által készített telepítési-kivitelezési terv alapján lehet kezdeményezni. A terv tartalmazza a talajelőkészítés módját és az ültetési anyagra vonatkozó minőségi előírásokat.

A tervet az erdészeti hatósághoz kell benyújtani jóváhagyásra. Az engedélyező határozat megállapítja a telepítendő erdő területét, célállományának típusát, az elsődleges rendelkezését, támogatás esetén a támogatható kiegészítő berendezéseket. A határozatban szerepel Natura 2000 területekre a vonatkozó szakhatóság engedélye is.

A telepítés megkezdése előtt – a tárgyévve – éves erdőgazdálkodási tervet kell benyújtani a kérelmezőnek. Ezt határozattal jóváhagyja az erdészeti hatóság.

Az ellenőrzés a fenti határozatoknak a meglétére terjed ki. Az erdőtelepítési kivitelezési tervdokumentáció még nem jogosítja fel a gazdálkodót a telepítés megkezdésére. Az erdőtelepítéssel érintett földrészleteket, a munkák elvégzése után 30 napon belül erdőművelési ágúvá kell nyilvánítani. A művelési ág megváltoztatásához minden szükséges adatot az illetékes földhivatalhoz kell továbbítani.

Az erdőtelepítést az erdészeti hatóság határozatban befejeztétét nyilvánítja, ha az erdőtelepítési tervben meghatározott fajfaj egyedei megfelelő számban, arányban és minőségben jelen vannak, és a faállomány további pótlást nem igényel.

Magyarázat 3.

Szórványgyümölcsösök kivágása esetén szükséges a természetvédelmi hatóság engedélyét megszerezni a tevékenység megkezdése előtt.

Magyarázat 4.

- Bejelentéshez kötött építési tevékenységek:
- 6,0 m-nél nagyobb építménymagasságú és 60 m³-nél nagyobb térfogatú siló, ömlesztettanyag-tároló, föld feletti vagy alatti tartály, tároló elhelyezése, építése.
 - A 100 m² vagy annál kisebb bruttó alapterületű, 4,0 m vagy annál kisebb építménymagasságú, emberi tartózkodásra nem alkalmas vagy nem emberi tartózkodásra szolgáló építmény építése.
 - 15 m-nél nagyobb vízelésműnek nem minősülő víziállás (stég) építése.
 - Közforgalom elől elzárt, telken belüli, tehergépjármű-forgalommal terhelt út és 2,0 m fesztávnál nagyobb átteresz, bejáró-, átjáróhid építése.
 - Olyan állattartó építmény, amely 50 m² vagy annál kisebb bruttó alapterületű, 2,5 m vagy annál kisebb építménymagasságú, és emberi tartózkodásra nem alkalmas vagy nem emberi tartózkodásra szolgál és a hozzá kapcsolódó állatkifutó (karám építése).
 - Üvegház építése.
 - Földhasználati építés.

Magyarázat 5.

- Építési engedély és bejelentés nélkül végezhető tevékenységek:
- 6,0 m-nél nem nagyobb építménymagasságú és 60 m³-nél nem nagyobb térfogatú siló, ömlesztettanyag-tároló, föld feletti vagy az alatti tartály, tároló elhelyezése, építése.
 - 15 m² vagy annál kisebb vízelésműnek nem minősülő víziállás (stég) építése.
 - 2,0 m fesztávú vagy annál kisebb átteresz, bejáró-, átjáróhid építése.
 - Az 50 m² vagy annál kisebb bruttó alapterületű, 2,5 m vagy annál kisebb építménymagasságú, emberi tartózkodásra nem alkalmas vagy nem emberi tartózkodásra szolgáló építmények építése (kivéve az ilyen méretű állattartó építményeket, mert az bejelentés köteles).
 - Kerítés építése.

Termőföld-hasznosítás váltás

Termőföldet más célra hasznosítani csak a földhivatal előzetes engedélyének birtokában lehet. A termőföld más célú hasznosítása során az időleges más célú hasznosítás ellenőrzésére kerül sor a kölcsönös megfeleltetés keretében.

Az időleges más célú hasznosítás oka általában nyomvonalas létesítmény talajszint alatti elhelyezése (földkábel, vízvezeték, szennyvízcsatorna, gázvezeték fektetése), vagy légvezeték építése (elektromos hálózat). Ezekben az esetekben a gazdálkodónak – ha nem ő az igénybevevő - semmilyen kötelezettsége nincs, hiszen a szükséges engedély kérése nem az ő feladata, hanem a beruházóé.

Megvalósulhatnak azonban olyan beruházások is, amelyek szintén a termőföld időleges igénybevételével járnak és a hozzá szükséges engedélyt a gazdálkodónak kell megkérnie. Ilyen például az állandó jellegű telefonkábel fektetése vagy valamely beruházáshoz szükséges ún. felvonulási terület kijelölése. Ez a terület például az építkezéshez használt anyagok, gépek átmeneti tárolására szolgálhat.

A termőföld időleges más célú hasznosítását engedélyező határozatot a területileg illetékes körzeti földhivatal adja ki. Az ellenőrzés során az engedély meglétét és érvényességét vizsgálja az ellenőrző hatóság.

Gyephasználat

A földhasználati szabályok az alábbi kötelezettségeket határozzák meg:

- A Natura 2000 gyepterületeket legeltetéssel, kaszálással, illetve ezek kombinációjával kell hasznosítani, más típusú földhasználatra nincs lehetőség. A területeken kizárólag szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető. Sertés, továbbá szárnyasok (pl. liba) Natura 2000 területen nem legeltethetők.
- A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználatnak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési területe szerint érintett nemzeti park igazgatóságának.
- A gyepegzeldősítéssel hasznosított parcellák legalább 5%, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni. (Magyarázat 6.) Ha a gazdálkodó nem hagy kaszátlan területeket a parcelláin megfelelő mértékben, de ezt bejelenti a működési területe szerint érintett nemzeti park igazgatósághoz, az jóváhagyja és a gazdálkodó ezt a megfelelő dokumentumokkal támasztja alá, akkor a kölcsönös megfeleltetés keretében nem kerül szankció megállapításra. Ugyanez a helyzet akkor is, ha a használatlan terület nagyobb a jogszabályban foglaltaknál.
- A kaszálást a kaszálendő terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. (2. kép) A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező (3. kép).

A Natura 2000 gyepterületeken az alábbi tevékenységek elvégzéséhez engedélyt kell kérni a megfelelő hatóságtól.

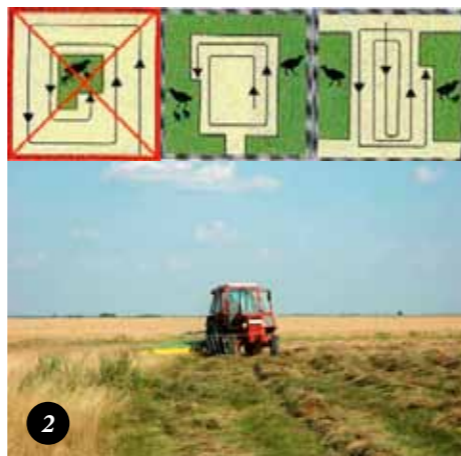
- A nádirtáshoz a települési önkormányzat jegyzőjének (a fővárosban a főjegyzőjének) érvényes engedélye.
- Október 31. és április 23. között legeltetni csak a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.
- A vadgazdálkodási létesítmények és berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges.

Az engedélyeket meg kell őrizni, mert a helyszíni ellenőrzés során a dokumentumok bemutatása kötelező.

A természetes élőhelyek fenntartása érdekében Natura 2000 területeken meg kell akadályozni az inváziós és termőhely-idegen növényfajok (Magyarázat 7.) megtelepedését és terjedését. Állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel, vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással (Magyarázat 8.). Az inváziós fajok irtása egy gondos gazda számára, saját gazdálkodása érdekében is fontos, hiszen ezen fajok a gyepezésért jelentősen rontják, idővel a gyepként honosított terület csökkenését eredményezik. Az előírás csak az inváziós fajok terjedésének megakadályozását köti ki, a más el-

Magyarázat 6.

A kaszátlan foltok fontos búvóhelyként szolgálnak a gyepen élő állatok számára. A nem kaszált területen a szénahozam-vesztés minimális, ezzel szemben komoly mértékben járul hozzá a gazdálkodó a gyepen élő állatfajok megővéséhez. A kaszátlan területek méretébe a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett területeket is bele kell számolni.

Magyarázat 7.

Inváziós és termőhely idegen növénynek a 269/2007. Kormányrendelet értelmében az alábbi fajok minősülnek:

- Fászfárúak: akác, amerikai kőris, bálványfa, keskenylevelű ezüstfa, fekete fenyő, erdei fenyő, gyalogakác, kései meggy, zöld juhar,
- Lágyszárúak: alkörmös, japán keserűfű fajok, kanadai aranyvessző, magas aranyvessző, parlafű, selyemfű, süntök

Magyarázat 8.

Speciális növényvédőszer-kijuttatás az, amikor valamely inváziós vagy termőhely-idegen növényfaj ellen pontos, cseppmentes és célirányos vegyszer-kijuttatással – így különösen a tuskó-, sarj- vagy levélkenés, a pontpermetezés, a tömjektálás technológia alkalmazásával – történik a védekezés.

Magyarázat 9.

A vizes terület védelmének jelentősége az, hogy a kis területű sekély, gyorsan melegedő vizes foltok speciális élőhelyet biztosítsanak bizonyos növény- illetve állatfajoknak.

szaporodott terület visszaállítását nem (cserjeirtás). Hazánkban nem honos növények jelentős környezeti terhelést jelentenek. A selyemkóró is emberi betelepítést követően kezdett el itthon terjeszkedni, és mára komoly természetvédelmi problémát okoz. Ebből adódóan a nem honos növények termesztése engedélyhez kötött, hogy ne olyan fajok terjedjenek el, amelyek visszaszorítása a későbbiekben komoly energiába kerül.

TILOS

Az alábbi tevékenységek nem megengedettek a Natura 2000 gyepterületeken:

- A gyepterület túlleltetése.
- Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, bármely plusz trágya (műtrágya, szerves trágya, híg trágya) kiszórása tilos.
- A belvíz gyepterületről elvezetése és a gyepterület öntözése.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl.
- Minden olyan tevékenység, amely a gyepfelszín maradványait károsítja.
- A madarak fészkeinek és fészkelésének zavarása, megromlása vagy elpusztítása.
- A védett növényfajok egyedeinek engedély nélkül elpusztítása, károsítása, begyűjtése, birtokban tartása, adásvétele, cseréje.

Túlleltetés nem történhet a gyepterületeken, ezért fontos a megfelelő állatlétszám meghatározása és a helyes legeltetési terv kidolgozása. Kerülni kell a túlzott taposási károkat, a növényzet foltokban történő kiszáradását vagy kipusztulását. (4. kép) A túlleltetés már rövid távon is a gyepterület kimerülését eredményezi, számos növényfaj nem viseli el a túlzott gyephasználatot, ezáltal a gyepek fajszáma csökken, a fajösszetétele pedig veszít természeti értékéből. A leromlott állapotú gyep állattartó képessége, és tápanyagtartalma egyaránt romlik, a túlleltetett gyep gyorsabban gyomosodnak, nagyobb eséllyel telepednek meg rajta az inváziós növényfajok, vagyis a gazdálkodónak saját érdeke hogy a megfelelő legeltetési sűrűségben, megfelelő pihentetési időszakok beiktatásával hasznosítsa a területét.

A Natura 2000 gyepterületekre műtrágya, szerves trágya, illetve hígtrágya kijuttatása nem engedélyezett. Kizárólag az adott területen legeltetett állatok elhullajtott trágyájával lehetséges a tápanyagutánpótlás. A mesterséges tápanyagutánpótlás során a nitrogénkedvelő növények, sok esetben gyomfajok kezdenek el szaporodni a területen, ami kedvezőtlenül változtatja meg a gyep fajösszetételét.

Az időszakosan megjelenő belvizes foltok kialakulásakor tilos a felesleges víz elvezetése. Ebben az időszakban oda kell figyelni a legeltetésre is, mert a vizes területen történő legeltetés a gyepfelszín károsodásához is vezethet. A gyepen található vizes területek első sorban a nyári száraz időszakban nagy segítséget tudnak nyújtani a gazdálkodó számára, hiszen amikor a szárazság miatt a többi területen a gyep „kiszült”, akkor ezek az eddig vizes foltok tudnak legeltethető gyepet biztosítani. Éppen ezért a gazdálkodónak saját érdeke ezeknek a vizes területeknek a megőrzése. (5. kép) (Magyarázat 9.) Még száraz időszakban sem szabad a gyepeket öntözni.

A vadon élő állatok éjszakai nyugalmanak megőrzése érdekében tilos gépi munkálatokat folytatni napnyugtától napkeltéig.

Nem szabad a lekaszált szálastakarmányt 30 napnál tovább a gyepterületen tartani, annak érdekében, hogy a gyep ne károsodjon, hiszen minél tovább marad a széna a gyepen, annál nagyobb kár tud keletkezni az újulatban. (6. kép)

A földön, a bokrokban valamint a fákon és odúkban fészkelő védett madarak fészkeinek a zavarása a költési időszakban a fiókák felnevelését zavarhatja, szélsőséges esetben a szülőpár elhagyhatja a fészket, ami a fiókák pusztulását eredményezheti. Mivel egyes madárfajok több évig használják a fészket, odúkat, azok elpusztítása komoly problémát okozhat a költési időszakban.

A védett fajok sokszor kis kiterjedésű élőhelyen lelhetők fel, ezért irtásuk egy adott faj esetében komoly egyedcsökkenést okozhat. Védett növényfajokat csak indokolt esetben és kizárólag a természetvédelmi hatóság engedélyével lehet begyűjteni.

Tipikus hibák

Natura 2000 területen az erdészeti hatóság engedélye mellett nem kéri ki a gazdálkodó a természetvédelmi hatósági engedélyt akác, illetve fenyő telepítése esetén.

A szükséges engedélyek nélküli erdőtelepítés, illetve nem a termőhelynek megfelelő fajjal történő erdőtelepítés. (Mindkettőnek következménye lehet az un. beszántás! Jobb esetben fennmaradási határozatot kell kérni.)

Sokszor látni foltokban kipusztult gyepeket, amelyeket a területen hagyott bálák okoznak.

A nem megfelelő gyepterület kezelés hatására az inváziós növényfajok gyorsan meg tudnak telepedni, ezek azonban odafigyeléssel megelőzhetőek lennének.

A terület kaszálása során a gazdálkodó nem hagyja a kaszálókon a sávokat. A kaszálási szándék bejelentésének elmaradása. Előfordul, hogy a területet nem használják sem legeltetéssel, sem kaszálással.

t

TIPPEK

Gyepterületek felülvizsgálata esetén olyan gyepalkotó fajokat kell vetni, ami a területre jellemző gyepársulás alkotó faja, ezáltal a fűhozam növelésével egyidőben a gyep természetvédelmi értéke is javul. A területileg illetékes nemzeti park szakemberei tanácsot adnak az adott területre jellemző gyepársulásokról, és ötleteket a felülvizetés módjára.

Kaszálatlan foltot a géppel nehezen hozzáférhető, valamint az alacsony fűhozamot biztosító parcellarészeket ajánlott kialakítani, lehetőleg a tábla szélével érintkezően kaszálásonként eltérő helyen.

Inváziós növényfajok mechanikus irtásának legkézenfekvőbb módja a tisztító kaszálás. Az optimális kaszálási időszak a virágzás kezdetekor van, mert így az invazív fajok nem tudnak magot érlelni, és tovább terjedni a gyepterületen.

i

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az erdőtelepítéssel kapcsolatban az adott Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóságainak ügyfélszolgálatán érdemes érdeklődni. Tájékoztatót adnak a kivitelezés előtti, tervezési, hatósági munkák sorrendjéről és az egyes lépésekhez szükséges szakemberigényről is.

További információk:

www.air.gov.hu • www.natura2000.hu • www.mme.hu • www.kvvm.hu • www.fvm.hu
www.mvh.gov.hu • www.mgszh.gov.hu • www.termeszetelem.hu
www.nemzetipark.gov.hu

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

3758 Jósvald, Tengersizem oldal 1.
Telefon: (+36 48) 506-000 • Fax: (+36 48) 506-001
E-mail: info.anp@axelero.hu
Honlap: anp.nemzetipark.gov.hu és www.anp.hu

Balatoni-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16.
Telefon: (+36 87) 555-260 • Fax: (+36 87) 555-261
E-mail: bfnp@bfnp.kvvm.hu
Honlap: bfnp.nemzetipark.gov.hu és <http://www.balaton.hu/>

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

3304 Eger, Sánc u. 6.
Telefon: (+36 36) 422-700 • Fax: (+36 36) 412-791
E-mail: bnpigazgatosag@axelero.hu
Honlap: bnp.nemzetipark.gov.hu és www.bukkinemzetipark.hu

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

H - 7625 Pécs, Tettye tér 9.
Telefon: (+36 72) 517-200 • Fax: (+36 72) 517-229
E-mail: dunadrava@ddnp.kvvm.hu
Honlap: ddnp.nemzetipark.gov.hu és www.ddnp.hu

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 52.
Telefon: (+36 1) 200-4033 • Fax: (+36 1) 200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Honlap: dinp.nemzetipark.gov.hu és <http://www.dinpi.hu/>

Fertő-Hanság Nemzeti Park

9435 Sarród, Rév-Kócsagvár Pf. 4
Telefon: (+36 99) 537-620, (+36 99) 537-622
Fax: (+36 99) 537-621
E-mail: fhnpitkarsag@fhnp.kvvm.hu
Honlap: fhnp.nemzetipark.gov.hu és www.ferto-hansag.hu

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

4024 Debrecen Sumen u. 2.
Telefon: (+36 52) 529-935, (+36 52) 529-920
Fax: (+36 52) 529-940
E-mail: hnp@hnp.hu
Honlap: hnp.nemzetipark.gov.hu és www.hnp.hu

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

6000 Kecskemét, Liszt Ferenc u. 19.
Telefon: (+36 76) 482-611, (+36 76) 500-068
Fax: (+36 76) 481-074
E-mail: mailknp@knp.hu
Honlap: knp.nemzetipark.gov.hu és www.knp.hu

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

5540 Szarvas, Anna-liget
Telefon: (+36 66) 313-855 • Fax: (+36 66) 311-658
E-mail: kmnp@kmnp.hu
Honlap: kmnp.nemzetipark.gov.hu és www.kmnp.hu

Órségi Nemzeti Park Igazgatóság

H - 9941 Óriszentpéter, Siska szer 26/a.
Telefon: (+36 94) 548-034 • Fax: (+36 94) 428-791
E-mail: orseginp@onp.kvvm.hu
Web: onp.nemzetipark.gov.hu és www.orseginpi.hu

Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

9021 Győr Árpád u. 28-32.
Telefon: 96/524-000 • Fax: 96/328-031
E-mail: eszakdunantuli@zoldhatosag.hu

Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

9700 Szombathely, Vörösmarty u. 2.
Telefon: 94/328-188 • Fax: 94/313-283
E-mail: nyugatudunantuli@zoldhatosag.hu

Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
Telefon: 22/514-300 • Fax: 22/313-564
E-mail: kozepdunantuli@zoldhatosag.hu

Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

7623 Pécs, Papnövelde u. 13.
Telefon: 72/520-100 • Fax: 72/520-103
E-mail: deldunantuli@zoldhatosag.hu

Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

1077 Budapest, Nagydíófa utca 10-12.
Telefon: 478-4400 • Fax: 478-4520
E-mail: kozepdunavolgyi@zoldhatosag.hu

Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

6500 Baja, Bajcsy Zs. u. 10.
Telefon: 79/421-010 • Fax: 79/421-153
E-mail: alsodunavolgyi@zoldhatosag.hu

Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

4400 Nyíregyháza, Kölcsey u. 12-14.
Telefon: 42/502-200 • Fax: 42/310-713
E-mail: felsotiszavideki@zoldhatosag.hu

Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

5000 Szolnok Ságvári krt. 4.
Telefon: 56-372-422 • Fax: 56/343-768
E-mail: kozep-tiszavideki@zoldhatosag.hu

Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

6720 Szeged Felső-Tiszapart u. 17.
Telefon: 62/553-030 • Fax: 62/553-038
E-mail: alsotiszavideki@zoldhatosag.hu

Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

3530 Miskolc, Mindszent tér 4.
3501 Miskolc, Pf. 246
Telefon: 46/517-300 • Fax: 46/517-399
E-mail: eszakmagyarorszagizoldhatosag.hu

Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

4024 Debrecen, Piac u. 9/b.
Telefon: 52/527-600 • Fax: 52/310-428
E-mail: tizsantuli@zoldhatosag.hu

Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

5700 Gyula, Megyeháza u. 5-7.
Telefon: 66/463-043 • Fax: 66/361-755
E-mail: korosvideki@zoldhatosag.hu

A követelmények célja:

A felszín alatti vízkészlet védelme, a megfelelő minőségű víz biztosítása a jövőbeni vízfelhasználás érdekében.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

A hatóság azt vizsgálja, hogy történt-e a gazdálkodó telephelyén, vagy területén szennyező anyag közvetlen, vagy közvetett bevezetése a felszín alatti vízbe. Ez azt jelenti, hogy megnézik, van-e a gazdálkodó területén olyan kút, akna, stb., amely szennyezőanyag közvetlen, vagy közvetett bevezetésére alkalmas. Amennyiben igen, akkor történt-e ezen keresztül bevezetés. Megvizsgálják továbbá a különböző szennyezőanyagok tárolásának szakszerűségét, illetve azt, hogy szennyezőanyag talajfelszínre történt kijuttatásával és szikkasztással nem történt-e közvetett szennyezés. Mezőgazdasági eredetű szennyezőanyagoknak minősül a trágya, műtrágya, olaj, üzemanyag, növényvédőszer, szennyvíz, mosóvíz.

TILOS

Nem megengedett a szennyezőanyagok felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése. Nem megengedett a szennyezőanyag bevezetése minden olyan mesterséges tóba, amelyet a földtani közeg kitermelésével és ezáltal a felszín alatti víz feltárásával hoztak létre, így különösen a bányatavakba, illetve jóléti tavakba. A felsorolt szennyezőanyagok felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése (beleértve az időszakos vízfolyásba történő bevezetést is) engedéllyel történhet. (Magyarázat 1.)

Közvetlen szennyezés

Nem történhet a gazdaság területén található működő vagy felhagyott kútba (1. kép) esetleg aknába folyékony vagy szilárd halmazállapotú szennyezőanyagok bevezetése, illetve elhelyezése. (Magyarázat 2, 3.). Közvetlen bevezetésnek minősülhet olyan természetes vagy mesterséges gödörbe vagy árokba történő bevezetés, ahol a bevezetett szennyezőanyag közvetlenül a felszín alatti vízbe jut. Ilyen gödör vagy árok lehet építkezéshez használt anyaggyűjtő hely, vízelvezető árok, vagy bármely okból a felszínt megbontó beavatkozás. A közvetlen bevezetés megvalósulhat a bevezetés helyéhez, állandó vagy ideiglenes jelleggel kialakított csővezeték vagy árok kiépítésével. Ez elsősorban folyékony szennyezőanyag esetében fordulhat elő. Ugyancsak közvetlen talajvízszennyezés a fent leírt bevezetési helyekhez történő eseti folyékony szennyezőanyag szállítása és ürítése, teherautó, tartály vagy bármely a szennyezőanyag szállítására alkalmas szállítóeszköz segítségével. Nem szabad szennyező anyagot juttatni olyan mesterséges tavakba (bányatavakba, jóléti tavak) (2. kép), melyeket a vízzáró fedőréteg (Magyarázat 4.) eltávolításával hoztak létre, közvetlen kapcsolatot teremtve a felszín alatti és felszíni víz között. A szennyezőanyagnak tilos direkt módon a tóba, vízbe való bejuttatása. Ugyancsak tilos a tóparton való elhelyezése, ahonnan a bemosódás által, a felszín alatti víz közvetlen szennyezését eredményezheti.

Jogsabályi hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 1979. december 17-i 80/68/EGK irányelve a felszín alatti vizek egyes veszélyes anyagok okozta szennyezés elleni védelméről 4. és 5. cikk

Hazai jogszabály

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. § (2) a) b), 13. § (1) b) c) és d)

Magyarázat 1.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 1. számú melléklete szerinti szennyezőanyagok közül közvetlenül a mezőgazdasági termeléshez a következők kapcsolhatók:

- szerves trágya (ammónia és nitrít tartalma, illetve oxigénháztartásra kedvezőtlen hatású anyagok miatt);
- műtrágya (a szerves foszforvegyületek és az eutrofizációt elősegítő anyagok, elsősorban a nitrátok és foszfátok miatt);
- olaj és üzemanyag (az ásványolaj és egyéb tartóan megmaradó szénhidrogén tartalma miatt);
- növényvédőszer (felszín alatti vizekre káros hatóanyagok miatt);
- mezőgazdasági tevékenység közben keletkező szennyvíz, mosóvíz (a bennük fellelhető kemikáliák miatt).

Magyarázat 2.

Folyékony szennyezőanyag a gazdálkodás során a trágyából, növényvédőszerből, műtrágyából, olajból, üzemanyagból esővíz, öntözővíz vagy egyéb víz által feloldott hasznosításra nem kerülő folyadék. Folyékony szennyezőanyag továbbá a mosóvíz és a kommunális vagy ipari-technológiai szennyvíz.

Magyarázat 3.

Működő kút az olyan fúrt vagy ásott kút, amely vízbeszerzési, megfigyelési, vagy mintavételi kútként működik. Felhagyott kút olyan eredetileg működő kút, mely korábbi céljának megfelelően már nem működik.

Magyarázat 4.

Vízzáró fedőréteg a felszínen vagy felszín közelében található általában agyag vagy nagy agyagtartalmú réteg, mely a felszín alatti víz (rétegvíz) és a felszín között helyezkedik el.

Tipikus hibák

A felhagyott kutakat, elsősorban ásott kutakat gyakorta használják szennyvízszikkasztásra. Mivel ezek a termelő, vagy a megfigyelő kutak a víztartó réteget csapolják meg, a bevezetett szennyvíz közvetlenül a felszín alatti vízbe jut, és azt szennyezi.

A szerves és műtrágyát esetenként fedetlenül úgy tárolják, hogy alattuk nem található vízzáró aljzat (például beton aljzat), amivel az összegyűlt csurgalékvizet megfelelően el lehet vezetni. Ugyancsak gyakori, hogy az olaj és az üzemanyag tárolása nem megfelelő.

Előfordulhat a műtrágyának a növény által felvehető mennyiségen túli adagolása, mely szennyezésként a felszín alatti vízben jelenik meg. A szerves trágya kiszórásánál megfigyelhető, hogy azok elsősorban az állattartó telepek közelében kerülnek felhasználásra. Nem egyenletes terítés esetén olyan területek alakulnak ki, ahol a kihelyezett nagy mennyiségű szerves trágya már nem kerül a növényzet által hasznosításra, így a felszín alatti vizet szennyezi.

Közvetett szennyezés

Nem szabad engedély nélkül a felszín alatti vízbe közvetett módon szennyező anyagot juttatni. A felszín alatti vizek mezőgazdasági eredetű szennyezése a következő esetekben jöhet létre:

- Állandó és időszakos felszíni vízfolyások (pl. patakok) szennyezése.
- Az állattartásból keletkező trágyatavak, illetve szennyvíztavak kialakulása.
- Különböző szennyezőanyagok, főképp szerves és műtrágya, valamint olaj és üzemanyag nem megfelelő tárolása. A nem megfelelően szigetelt aljzatú tárolókból a szennyező anyag közvetve a felszín alatti vízbe szivárog el, ezért gondoskodni kell a tárolók megfelelő szigeteléséről, műszaki védelméről.
- A nem megfelelően kialakított állattartó telepek szintén közvetetten szennyezik a felszín alatti vizeket.
- Közvetett felszín alatti vízszennyezést jelent a felhagyott bányák, elsősorban felszíni művelésű homok- és kőbányák, valamint az agyaggyerő helyek szennyezése. (3. kép)
- A felszín alatti víz közvetett szennyezését jelentheti a mezőgazdasági termelés során túl nagy mennyiségben felhasznált műtrágya és növényvédőszer is. Ezek a felhasználásuk során, a megművelt területen a felszínről a csapadék által feloldva szivárognak be a talajba és a felszín alatti vízbe is. Éppen ezért az előírtakon túli mennyiségben ilyen anyagok használata nem engedélyezett.

TIPPEK

Amennyiben a telepen üzemanyagkút van, körülötte az olajos csurgalékvíz összegyűjtésére betontálcát kell kialakítani, és az összegyűjtött vizet olajfogón kell átvezetni.

Az üzemanyagtartályok és kiemelő kútoszlopok használatát kötelező előírások határozzák meg az üzemelő számára, a 11/1994. (III. 25.) KM, illetve a 9/2008. (II. 22.) ÖTM rendeletekben, érdemes utána nézni.

A felhagyott kutakat szakszerűen, engedélyezett módon el kell tömnedékelni, ezzel is megszüntetve a felszín alatti víz potenciális szennyezését.

A műtrágyát és a növényvédőszeret ajánlott csak a szükséges mennyiségben alkalmazni, mert ezzel elkerülhető a felszín alatti vizek ilyen irányból érkező szennyezése, emellett költségmegtakarítást is jelent úgy, hogy terméscsökkenést nem okoznak.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

- Felszín Alatti Vizek Alapítvány (FAVA) honlap (www.fava.hu)
- A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapja (www.kvvm.hu)

A követelmények célja:

A szennyvíziszap mezőgazdasági területen való szakszerű felhasználásával elkerülhető a talajra, a felszíni és felszín alatti vizekre, valamint az emberek egészségére, a növényekre és az állatokra gyakorolt káros hatások bekövetkezése.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy történt-e szennyvíziszap kijuttatása a gazdálkodó területére. Ha igen, akkor a gazdálkodónak rendelkeznie kell a szennyvíziszap felhasználására jogosító érvényes hatósági engedéllyel. Az ellenőrzés keretén belül megvizsgálják az engedély érvényességét, illetve azt, hogy a kijuttatás az engedélyezett területre történt-e. Az engedély nélküli szennyvíziszap kijuttatást és a tiltott tárolást a terület bejárása során ellenőrzik.

KÖVETELMÉNYEK

Talajvédelmi hatóság engedélye a szennyvíziszap kijuttatásához

Szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásához kötelező az illetékes talajvédelmi hatóság engedélyének megléte. (1. kép) Ha a szennyvíziszap kijuttatási engedélyt nem a gazdálkodó kérte, de a területe érintett, akkor is rendelkezni kell az engedély egy példányával.

Dokumentáció megőrzése

A szennyvíziszap kijuttatást engedélyező határozatot és a szennyvíziszap átadás-átvételi bizonylatot is meg kell őrizni.

Az engedélyező határozatban szereplő dózis és terület betartása

Szennyvíziszap csak az engedélyező határozatban szereplő helyrajzi szám szerinti területre, az engedélyezett mennyiségnél nem nagyobb adagban juttatható ki.

A szennyvíziszap talajba juttatása

A szennyvíziszapot a talaj felszíne alá kell juttatni, vagy felszíni kijuttatás esetén szikkadás után haladéktalanul be kell dolgozni.

Szennyvíziszap kijuttatásához szükséges az illetékes megyei talajvédelmi hatóság által kiállított engedély. A szennyvíziszap területre történt kiszállításakor kapott átadás-átvételi bizonylatot 10 évig meg kell őrizni. A helyszíni ellenőrzés során az ellenőr megvizsgálja az engedély érvényességét (dátum, pecsét, aláírás), valamint az engedélyben szereplő engedélyes nevét és a helyrajzi számokat.

A tényleges kijuttatás idejét, a szennyvíziszap mennyiségét és a területek helyrajzi számát az átadás-átvételi bizonylat tartalmazza. Az engedélyben megadott területen kívüli szennyvíziszap kijuttatása szankcióval jár.

A szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása szigorúan szabályozott, hatósági engedélyhez kötött tevékenység. (Magyarázat 1.)

A szennyvíziszap ideiglenesen sem tárolható termőföldön.

Jogsabályi hivatkozások

EU jogsabály

A Tanács 1986. június 12-i 86/278/EGK irányelve a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása során a környezet, és különösen a talaj védelméről 3. cikk

Hazai jogsabály

A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet 4. § (2) (7), 8. § (2) (4).

Magyarázat 1.

Ha a gazdálkodó nyilatkozata alapján nem történt szennyvíziszap kijuttatás, és ennek helyszíni nyoma sem látható, akkor a követelménynek a gazdálkodó megfelelt.

Tipikus hibák

A gazdálkodó nem őrzi meg a szükséges igazoló dokumentumokat.

Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
☎; 📠; 📠:
E-mail: ntsz@ontsz.hu

Ügyiratszám: _____ Tárgy: Szennyvíziszap termőföldön való felhasználásának engedélyezése
Előadó: _____ Előzmény: _____
Válaszában szíveskedjen iktatószámunkra hivatkozni. Hiv. szám: _____

„mint első fokozott eljáró talajvédelmi hatóság”

Engedélyes: Község Önkormányzata
Alkotmány u. 2.
1111

HATÁROZAT

A X település hrsz. alatti területen lévő Szennyvíztisztító telepen keletkező XXX m³/év mennyiségű szennyvíziszap termőföldön való felhasználása ügyében benyújtott megvalósítási engedélykérelmére, a csatolt talajtani szakvélemény, tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozatok, tulajdoni lap másolatok, térképmásolatok, a helyszíni szemle tapasztalatai, valamint az érintett szakhatóságok hozzájárulásai alapján

MEGVALÓSÍTÁSI ENGEDÉLY-1

adok ki szennyvíziszap kijuttatásához és felhasználásához, az alábbi termőföldterületekre:

Település	hrszt.	Hrsz. területe	művelési ág
X	012590/2	CCCC ha	szántó
x	012590/5	BBB ha	szántó
Összesen	-	DDDD ha	-

az alábbiak szerint:

- A laboratóriumi vizsgálatok eredménye, valamint a talajtani szakvéleményben foglaltak alapján az évente maximálisan felhasználható szennyvíziszap mennyisége x % szárazanyagtartalom mellett **XXX t/ha (xx m³/ha)**.
- A teljes területen egy év alatt maximálisan felhasználható összes szennyvíziszap mennyisége **XXXX t**.
- A szennyvíziszap felhasználása előtt legalább két munkanappal a talaj várható terhelésének számszerű adatairól, a kijuttatás tényleges helyéről és időpontjáról értesíteni kell Igazgatóságunkat.
- ...

INDOKOLÁS

A Kérelmező engedélykérelmét 2007. december 17-én nyújtotta be Igazgatóságunkhoz, melyhez csatolta a számú „Talajtani szakvélemény szennyvíziszap mezőgazdasági területen való felhasználásához – a szennyvíziszap kijuttatás technológiája” című talajtani szakvéleményt (készítette:xx Bt. cím.) 2007. július 26-ai keltezéssel, az érintett terület tulajdonosainak és használóinak hozzájáruló nyilatkozatát, a tulajdoni lap másolatokat, a térképmásolatokat, valamint a befogadói nyilatkozatot.

TILOS

Szennyvíziszap engedély nélküli kijuttatása nem megengedett. Nem megengedett szennyvíziszapot termőföldön tárolni. (2. kép)

TIPPEK

A jogsabály a szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszap-komposzt kijuttatását egyaránt szabályozza, a kölcsönös megfeleltetés követelményrendszere azonban csak a szennyvíziszap felhasználásra korlátozódik.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

További információ megtalálható a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal honlapján: www.mvh.gov.hu • www.mgszh.gov.hu

Foto: MTT

A követelmények célja:

A mezőgazdasági tevékenységből származó nitrát vegyületek által okozott vízszennyezés csökkentése, illetve megelőzése a nitrátérzékeny területeken.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Nitrátérzékeny területen a helyes mezőgazdasági gyakorlat (HMGY) szabályainak betartását ellenőrzi a hatóság. A HMGY előírásai a következőkre terjednek ki:

- Szerves trágyával kijuttatható nitrogén (N) hatóanyag mennyiségi korlátozásának betartása.
- Lejtős területen, felszíni vizek környezetében történő trágyázás feltételei.
- Trágyakijuttatási tilalmak.
- Hígtrágya mezőgazdasági területen történő felhasználására vonatkozó engedély megléte.
- A műtrágya felhasználásához szükséges talajvizsgálati eredmények megléte.
- Trágyatárolóra vonatkozó követelmények betartása (csak a kialakításra vonatkozó határidők lejáta után).

k

KÖVETELMÉNYEK

Nyilvántartásvezetés

A nitrátérzékeny területen gazdálkodóknak folyamatos nyilvántartást kell vezetnie.

Adatszolgáltatási kötelezettség

Nitrátérzékeny területen gazdálkodó évente köteles adatot szolgáltatni a mezőgazdasági tevékenység helye szerinti illetékes talajvédelmi hatóságnak.

A szerves trágya-kijuttatás mennyiségi korlátjának betartása

Mezőgazdasági területre évente szerves trágyával kijuttatott N hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által elhullajtott trágyát, továbbá a szennyvizekkel, szennyvíziszapokkal és szennyvíziszap-komposzttal kijuttatott mennyiséget is.

Lejtős területen trágyázás csak az előírások betartása mellett történhet

12%-nál meredekebb lejtésű területre műtrágya és szerves trágya csak a jogszabályi feltételek mellett alkalmazható. 17%-nál meredekebb lejtésű területre trágya nem juttatható ki.

Hígtrágya csak engedéllyel juttatható ki

Hígtrágya csak talajvédelmi tervre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.

Műtrágyázás

Nitrátérzékeny területen a műtrágya-felhasználás feltétele, hogy a gazdálkodó rendelkezzen 5 évnél nem régebbi talajvizsgálati eredménnyel.

Jogszabályi hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 1991. december 12-i 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről 4. és 5. cikk

Hazai jogszabály

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendelet 3. §, 5. § (1),(2), 6. §, (7) (9), 8. § (1-11), 9. §, 10 §, (1) (2) (6).

Szerves trágyázás

Istállótrágya csak az előírások betartása mellett tárolható termőföldön. Istállótrágya mezőgazdasági területen történő tárolása során be kell tartani az ideiglenes tárolásra vonatkozó előírásokat.

Trágya tárolás

Telephelyen trágya csak az előírásoknak megfelelő tárolóban tartható. Állattartó telepen képződött trágyát szivárgásmentes, szigetelt, műszaki védelemmel ellátott tárolóban kell gyűjteni. A trágyatároló kapacitásának 6 havi trágya befogadására kell elegendőnek lennie.

Adatszolgáltatásra és nyilvántartásra vonatkozó követelmények a következők:

Engedélyköteles tevékenység esetén a hatóság ellenőrzi az előírt engedélyek meglétét és érvényességét.

A nitrátérzékeny területen gazdálkodóknak folyamatos nyilvántartást kell vezetnie. Ez a nyilvántartás a gazdálkodási napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcellaművelési adatokra, valamint állattartásra vonatkozó lapjainak a vezetését, vagy pedig ettől esetleg eltérő formátumban, de adattartalmilag megegyező nyilvántartás vezetését jelenti. A gazdálkodási napló formanyomtatványai az MgSzH honlapján is megtalálhatóak. (lásd További információk)

A gazdálkodóknak az augusztus 31-én végződő gazdálkodási évet követően négy hónapon belül a meghatározott adatlapon adatot kell szolgáltatni a mezőgazdasági tevékenység helye szerinti illetékes talajvédelmi hatóságnak. Az adatlapot az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. számú melléklete tartalmazza, de az adatlap letölthető az MgSzH honlapjáról is. (lásd: További információk).

1

Az ellenőr az ellenőrzés során a gazdálkodói nyilvántartásból számolja ki a mezőgazdasági területre szerves trágyával, szennyvízzel, szennyvíziszappal, és szennyvíziszap-komposzttal kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyiségét. Legelőterületnél a határértékbe beleszámít a legeltetés során az állatok által elhullajtott trágya nitrogén hatóanyagának mennyisége is. A kijuttott szerves eredetű nitrogén hatóanyag mennyisége éves szinten nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket. A legeltetésből, továbbá az állattartó telepről származó kijuttatásra kerülő nitrogén hatóanyag mennyiségének meghatározásához az 59/2008. FVM rendelet 1. számú mellékletében (lásd: További információk) meghatározott értékekkel kell számolni. A hígtrágya és a szennyvíz, szennyvíziszap, valamint szennyvíziszap-komposzt kijuttatása engedélyhez kötött tevékenység, ezek esetében az engedélyben szereplő mennyiséggel kell számolni. A N hatóanyag mennyiségének megállapításához a laborvizsgálati eredménylap is segítséget ad.

Lejtős területeken a trágyázás csak a lejtő meredekségének megfelelően történhet. A 17% feletti lejtéssel rendelkező területekre trágya nem juttatható ki. A 15% feletti lejtős területeken található ültetvények esetében istállótrágya kijuttatása csak az illetékes talajvédelmi hatóság által jóváhagyott talajvédelmi tervnek megfelelően történhet. A műtrágyát 12%-nál nagyobb lejtőn haladéktalanul be kell dolgozni, amit az ellenőr a terület szemrevételezésével ellenőriz.

Hígtrágyát csak hatósági engedély birtokában lehet termőföldre kijuttatni. (1. kép) A helyszíni ellenőrzés során az ellenőr az engedély bemutatását kéri.

A műtrágya felhasználás feltétele, hogy a gazdálkodó rendelkezzen 5 évnél nem régebbi talajvizsgálati eredménnyel. A kijuttatandó műtrágya mennyiségét talajvizsgálatra alapozottan kell meghatározni.

Vízjárta, pangóvízes területen, valamint alagcsövezett táblán, továbbá november 15. és április 1. között mezőgazdasági művelés alatt álló táblán ideiglenes trágyakazal nem létesíthető. Ezeket figyelembe véve, ideiglenes trágyakazal mezőgazdasági táblán csak abban az esetben létesíthető, ha nincs a felszíni víz 100 m távolságon belül. Az ideiglenes trágyakazalban a trágya maximum 2 hónapig tárolható, és azt minden évben más helyszínen kell kialakítani. Az adott évben felhasználandó mennyiségnél több istállótrágya ideigle-

nes trágyakazalban a mezőgazdasági művelés alatt álló táblán nem tárolható.

Az állattartó telepen képződött szerves, és hígtrágyát szivárgásmentes, szigetelt, műszaki védelemmel ellátott tárolóban kell gyűjteni úgy, hogy a trágyatároló kapacitása elegendő legyen 6 havi trágya befogadására. (2. kép) Jelenleg ez a követelmény csak azon egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező állattartó telepeken kerül ellenőrzésre, amelyeknél az engedélyben foglalt határidő már lejárt. (Magyarázat 1.) Mélyalmos tartás esetén képződött trágya és karámföld közvetlen kijuttatása esetén trágyatároló építése nem szükséges.

2

TILOS

Nitrátérzékeny területen nem megengedett:

- A trágyakijuttatás november 15-től február 15-ig.
- Az őszi kalászosok fejtrágyázása február 1. előtt.
- A téli legeltetés, amennyiben az állatsűrűségből származó trágya nitrogén hatóanyag mennyisége éves szinten meghaladja a 120 kg/ha-t.
- Fagyott, vízzel telített, összefüggő hóval borított talajra trágyát kijuttatni. (3. kép)
- Műtrágya és szerves trágya a felszíni vizek partvonalától mért védőtávolságon belüli kijuttatása.
- 170 kg/ha/év érték felett szerves eredetű trágya kijuttatása.
- Trágya kijuttatása 17%-nál nagyobb lejtésű területre.
- Kijuttatni könnyen oldódó nitrogéntrágyát a betakarítás után, amennyiben megfelelő talajfedettséget biztosító növény vetésére 15 napot követően nem kerül sor, vagy a szármaradványok lebomlása azt nem igényli.

A környezetszennyezés elkerülése érdekében meghatározásra került a téli trágyázási tilalmi időszak, ez minden évben november 15-től február 15-ig tart.

Mezőgazdasági területre tilalmi időben tilos a szerves és műtrágya kijuttatása, kivéve az őszi kalászosok fejtrágyázását, ami már február 1-től engedélyezett.

Fagyott, vízzel telített vagy összefüggő hóval borított talajra a tilalmi időszakon túl sem lehet trágyát kijuttatni.

A téli legeltetés például akkor megengedett, ha az egy hektárra vetített anyajuh létszám nem haladta meg a 8 darabot. Egy anyajuh ugyanis az éves friss trágya termelése alapján 14,8 kg nitrogén hatóanyagot juttat a talajba, ami 8 állat esetén megfelel a 120 kg/ha értéknek.

A trágyázás során a tápanyagok semmilyen módon (szivárgás vagy erózió) nem juthatnak be a felszíni és felszín alatti vizekbe. Ennek érdekében nem juttatható ki műtrágya a felszíni vizek partvonalának 2 méteres sávjában, szerves trágya pedig a tavak partvonalától mért 20 méteres sávban, egyéb felszíni vizektől mért 5 méteres sávban, valamint forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól mért 25 méteres körzetben. A szerves trágya kijuttatásakor, az egyéb felszíni vizektől mért védőtávolság 3 m-re csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 m-nél nem szélesebb és 1 hektárnál kisebb területű. A meghatározott védőtávolságok nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

Könnyen oldódó nitrogén trágyát tilos kijuttatni a betakarítás után, ha megfelelő talajfedettséget biztosító növény vetésére 15 napon belül nem kerül sor. A szármaradványok lebomlása érdekében maximum 80 kg/ha N hatóanyag kijuttatása lehet indokolt a betakarítást követően.

Magyarázat 1.

Az egységes környezethasználati engedélyezés alá nem tartozó telepek esetében a követelményeknek megfelelő trágyatároló kialakítására vonatkozó határidő 2011. december 31.

3

Tipikus hibák

A gazdálkodási nyilvántartás nem naprakész vezetése.

A nitrogén hatóanyag pontatlan számítása.

A trágyakihordási tilalmi időszak figyelmen kívül hagyása.

Az adatszolgáltatás elmulasztása a talajvédelmi hatóság felé.

A nitrátérzékeny területek az alábbiak:

- A MePAR (Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer) szerinti fizikai blokkok szintjén közzétett a 43/2007. (VI. 1.) FVM rendeletben szereplő blokkok;
- Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás alá tartozó állattartó telepek (40 000 férőhely baromfi, 2000 férőhely (30 kg-on felüli) sertés, 750 férőhely anyakoca), valamint az állattartó telephez tartozó trágyatárolók területe;
- a nagy létszámú állattartó telepek (az állategészségügyi szabályok szerint: harminc ló, vagy ötven szarvasmarha, vagy kétszáz juh, kecske vagy száz sertés, vagy kétezer broiler baromfi, vagy ötszáz kifejlett baromfi (tyúkfélék, víziszárnyasok, pulyka stb.) vagy ötven strucc, vagy ötven anyanyúl és szaporulata), valamint az állattartó telephez tartozó trágyatárolók területe, illetve
- a külön jogszabály szerinti trágyafeldolgozás területe.

t

TIPPEK

A nitrát adatlap időben történő beküldésére gondot kell fordítani.

Legeltetési állattartás esetén a tároló kapacitását csak az istállózott időszak hossza alapján kell megállapítani.

A talajvizsgálati eredménylapot a következő talajvizsgálat időpontjáig célszerű megőrizni.

i

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

További információ megtalálható az Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal honlapján:

- Gazdálkodási napló szükséges lapjai: www.mgszh.gov.hu/kölcsonos/megfeleltetes/dokumentumok/gazdalkodasi_napló
- Nitrát adatlap: www.mgszh.gov.hu/kölcsonos/megfeleltetes/dokumentumok/nitrát_adatlap
- Számítási segédletek: www.mgszh.gov.hu/kölcsonos/megfeleltetes/dokumentumok/számítási_segédlet
- Egyéb információ: www.mvh.gov.hu

A JFGK5. és JFGK1. együtt a 12-17. oldalon található!

A követelmények célja:

Állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági okokból alapvető fontosságú a sertésszállítások nyilvántartása, azonosíthatósága és nyomkövethetősége.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy a gazdálkodó eleget tett-e a tenyészet bejelentési kötelezettségének, az előírtaknak megfelelően vezeti-e az állatmozgás-nyilvántartást, rendelkezésre állnak-e az állatmozgás-nyilvántartással összhangban a szállítólevelek, illetve az állatok jelölése az ENAR szabályai szerint történt-e. Az utóbbi esetben ellenőrzi a jelölőkalapács használatára vonatkozó hatósági engedély meglétét is.

k

KÖVETELMÉNYEK

Tenyészet bejelentése

Tenyészet létesítését, a sertéstartás megkezdését vagy megszüntetését, továbbá bármely bejelentett adatban bekövetkezett változást be kell jelenteni az országos adatbázisnak.

Az állatmozgás-nyilvántartás vezetése

A tenyészetbe érkező, illetve az azt elhagyó sertésekről az előírtaknak megfelelően állatmozgás-nyilvántartást kell vezetni.

Az állatmozgás-nyilvántartás adatait legalább három évig, illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetétől kell megőrizni.

A sertés szállítólevél használata

Az állattartónak, illetve az állat szállítójának gondoskodnia kell arról, hogy az állatot szállításkor érvényes sertés szállítólevél kíséresse.

A sertés szállítólevelet és az egyéb ENAR-bizonylatokat három évig, illetve később indított tartás esetén a tartás kezdetétől kell megőrizni és az ellenőrzés során be kell mutatni az ellenőrzést végző személynek.

A sertések jelölése

A sertéseket a jobb fülben elhelyezett, tenyésztési hatóság által engedélyezett ENAR-füljelzővel kell megjelölni, ha az állat leahagyja a születéskori tenyészetet.

Önálló tenyészetből hazai vágóhidra történő szállításkor az állatok jelölése jelölőkalapács használatával is történhet.

S

Jogszábeli hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 2008. július 15-i 2008/71/EK irányelve a sertések azonosításáról és nyilvántartásáról 3. 4. és 5. cikk

Hazai jogszabály

A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet 10. § (4)

A sertések jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 116/2003. (XI. 18.) FVM rendelet 3. §, 7. §, 8. §, 9. §, 17. §, 21. §, 26. §.

Tenyészet bejelentésével kapcsolatos kötelezettségek

A tenyészetrel kapcsolatos bejelentési kötelezettségnek az útmutatóban (elérhető: www.enar.hu) szereplő TIR nyomtatványon **tíz** napon belül kell eleget tenni. Új tenyészetek bejelentését a 2150-es, a tenyészet módosítást a 2151-es nyomtatványon kell jelenteni.

Új tartási hely bejelentését a 2152-es, annak változását a 2153-as nyomtatványon kell közölni a TIR/ENAR adatbázis felé.

Önálló tenyészetek esetében a megyei ENAR-koordinátor, megyei körzetek esetében az illetékes hatósági állatorvos ellenjegyzésével köteles az állattartó a bejelentést megtenni.

(Magyarázat 1.)

A papír alapú bejelentéseket az MgSzH-ENAR ügyfélszolgálat részére (MgSzH Központ, ENAR, 1525 Budapest, Pf. 30.) kell eljuttatni.

A sertés-ENAR rendszer (Magyarázat 2.) üzemeltetését a megyei MGSZH Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságain működő ügyfélszolgálati irodák segítik.

A bejelentés alapján az országos adatbázisban valamennyi tenyészet vonatkozásában az alábbi adatok nyilvántartásba vételére kerül sor:

- a tenyészet kódja, címe és levelezési címe;
- az állattartó ügyfél-regisztrációs száma;
- a tenyészethez tartozó tartási hely(ek) azonosítója, a tartási helyek további adatai (cím, kapacitás), a tartott fajok;
- a tenyészet típusa, minősítése és besorolása;
- önálló tenyészet esetében az ENAR felelős neve és elérhetősége;
- megyei körzetbe sorolt tenyészet esetén a körzet kódja;
- az illetékes állategészségügyi hatóság azonosítója.

A tenyésztési vagy a megyei állategészségügyi hatóság, az állattartó kérésére, az országos adatbázisban nyilvántartott, saját tenyészetével kapcsolatos adatokról hatósági bizonyítványt állít ki.

Az állatmozgás-nyilvántartás vezetésével kapcsolatos kötelezettségek

Az állatmozgás-nyilvántartásban a gazdálkodónak az alábbi adatokat kell feltüntetnie:

- a tenyészetbe érkezett és az onnan kikerült állatok számát, valamint azonosítóját vagy származási tenyészetkódját;
- a sertés szállítólevél sorszámát;
- beérkezés és kiszállítás esetén a küldő vagy fogadó tenyészet kódját, megnevezését és a szállítás időpontját;
- a szállított állatok korcsoportját (malac választásig, legfeljebb három hónapos süldő, hízó, tenyésztésbe vett sertés).

Az állatmozgás-nyilvántartásra vonatkozóan formai megkötés nincs. Az állatmozgás-nyilvántartás elektronikus formában is vezethető, amennyiben a gazdálkodó biztosítani tudja, hogy az az ellenőrzés során kinyomtatva is megtekinthető legyen.

A gazdálkodónak gondoskodnia kell arról, hogy az állatmozgás-nyilvántartás az előírt tartalommal állandóan rendelkezésre álljon, valamint az ellenőrzésre jogosult hatóság képviselője számára a szükséges információkat és adatokat hozzáférhetővé kell tenni.

Az ellenőrzés tényét az ellenőrzést végző személy az aláírásával és az ellenőrzés időpontjának megjelölésével igazolja.

Az állatmozgás-nyilvántartást és az ellenőrzésről készült jegyzőkönyveket legalább három évig - illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetétől - kell megőrizni.

Magyarázat 3.

Az ENAR füljelző a tenyésztési hatóság által engedélyezett, ENAR-számot tartalmazó jelölőeszköz.

Ez egyszeri felhasználású és tartós, anyaga állat- és környezetbarát, valódisága és eredetisége jól megállapítható, számozása pedig jól olvasható.

A megrendelő tenyészet besorolása szerint létezik kisüzemi és nagyüzemi füljelző, felhasználási módja szerint pedig továbbtartásra szánt állat jelölésére, illetve vágóhidra szállított állat jelölésére alkalmazható füljelző.

A jóváhagyott füljelzők listája az FVM, illetve az ENAR honlapján megtekinthető.

bejelentő (ENAR felelős vagy kapcsolattartó állatorvos) tőpéldánya. A 2. és 3. példány a sertéseket kíséri a szállítás során, és ezek közül a 2. példányon kell jelenteni a beérkezést, az utóbbi pedig az érkezettéknél marad. A 2009-től bevezetésre kerülő 4. példány, amely alapvetően a megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetében játszik szerepet, a kiszállító állattartónál marad.

A sertés szállítások bejelentését önálló tenyészetnél az általa kijelölt ENAR-felelős, megyei körzetbe sorolt tenyészet esetén a körzet kijelölt kapcsolattartó állatorvosa köteles megtenni. Az állatok tenyészetből való távozását, illetve az oda történő érkezésüket a 2611-es (sertés-szállítólevél) és a 2612-es (sertés-szállítólevél pótlap) nyomtatványon kell jelenteni az MgSzH-ENAR ügyfélszolgálatnak (MgSzH Központ, ENAR, 1525 Budapest, Pf. 30.). A sertések mozgását (a tenyészetbe történő beérkezést, illetve annak elhagyását) naptári napon belül kell jelenteni. A szállítólevél adatainak valódiságát a kiszállító és beérkeztető tenyészet ENAR felelőse aláírásával igazolja.

A sertés szállítólevelet három évig, illetve később indított tartás esetén a tartás kezdetétől kell megőrizni és az ellenőrzés során be kell mutatni.

A jelöléssel kapcsolatos kötelezettségek

A sertéseket a jobb fülben elhelyezett (2. kép: ENAR füljelzővel jelölt sertések csoportja), a tenyésztési hatóság által engedélyezett ENAR-füljelzővel kell megjelölni. (Magyarázat 3.)

A továbbtartásra kiszállított, illetve a tenyészetben tenyésztési vagy állategészségügyi előírás alapján jelölésre kötelezett sertéseket sárga műanyag füljelzővel (3. kép: Továbbtartásra alkalmas kisüzemi műanyag füljelző és 4. kép: Továbbtartásra alkalmas nagyüzemi műanyag füljelző) kell megjelölni.

A vágóhidra szánt sertéseket fém (5. kép: Vágóhídi kisüzemi fém füljelző) vagy fehér műanyag füljelzővel (6. kép: Vágóhídi nagyüzemi műanyag füljelző és fogó) kell megjelölni.

Önálló tenyészetekben hazai vágóhidra történő szállításkor a lapocka tájékon végzett jelölőkalapáccsal történő jelölés is megengedett. (7. kép: Kétsoros jelölőkalapács)

A sertéseket legkésőbb a születési tenyészet elhagyásának napján kell megjelölni. Önálló tenyészetekben a kijelölt ENAR felelős, megyei körzetbe sorolt tenyészetekben a kijelölt kapcsolattartó állatorvos jogosult a jelölésre.

A sertéseket az alábbi esetekben kell megjelölni:

- az állat tenyészetből történő kiszállítását megelőzően;
- importált (az EU területén kívülről származó) állat esetében a karanténból, vagy a fogadó tenyészetből történő kiszállítást megelőzően;
- amennyiben az állategészségügyi okból indokolt;
- szükség esetén tenyésztési célból.

Nem kell megjelölni a sertéseket:

- ha a vágóhíd és a tenyészet azonos tartási helyen van, és a vágóhídon kizárólag erről a tartási helyről származó sertéseket vágják le;
- ha az állategészségügyi hatóság zárt vágást rendel el.

Amennyiben az importból (az EU területén kívülről) származó egyedek 5 napon belül levágásra kerülnek, azokat nem kell átjelölni.

A más EU tagállamból származó sertést nem kötelező átjelölni. Amennyiben az állattartó a sertéseket mégis átjelöli, annak minden költsége az állattartót terheli.

A kiesett füljelző helyett új füljelző behelyezése abban az esetben szükséges, ha az egyed elhagyja a tenyészetet.

A sertés szállítólevél használatával kapcsolatos kötelezettségek:

A szállítólevél egy (1. kép: Sertés szállítólevél) szigorú számadású, sorszámozott nyomtatvány. Ezt az alábbi adatok feltüntetésével öt példányban kell kitölteni:

- a kiszállító- és a céltenyészet kódja, tartójának neve és címe;
- a kiszállítás és beérkezés dátuma;
- a kiszállított és beérkezett állatok száma;
- rakodóhelyen keresztül történő szállítás esetén a rakodóhely tenyészetkódja;
- exportszállítás esetén ennek ténye;
- a sertések jelölésének módja, ENAR száma;
- a szállítójármű és a pótkocsi rendszáma;
- a kiszállító és a fogadó állattartó aláírása;
- az állategészségügyi forgalomképességet igazoló adatok.

A nyomtatvány valamennyi vastagon szedett rovatának kitöltése kötelező. Az ötpéldányos sertés szállítólevél 1. példány a szállítás bejelentésére, az 5. példány a kiszállítást

TILOS

A sertés azonosítása és nyilvántartása során az alábbiak nem megengedettek:

- A sertések TIR-ben nem regisztrált tenyészetben történő tartása.
- Jelöletlen sertés szállítása.
- A nem engedélyezett füljelző használata.
- A füljelzők szándékos eltávolítása, megrongálása, illetve olvashatatlanná tétele.
- A sertések szállítólevél nélküli szállítása, a szállítólevél adatainak meghamisítása.
- Megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetén a jelölőkalapács használata.
- Külföldre történő sertésszállítás esetében a jelölőkalapács használata.

A sertéstartás megkezdése előtt a tenyészet adatait az adatbázis felé jelenteni kell.

Magyarországon a sertéseket legkésőbb a születési tenyészet elhagyásakor, hasznosítási módtól függetlenül meg kell jelölni. Erre a célra csak engedélyezett ENAR füljelző használható. Azonban önálló tenyészetek esetén a hazai vágóhídra történő szállításkor lehetőség van a jelölőkalapács használatára is.

Amennyiben a jelölésre használt füljelző megrongálódik, illetve olvashatatlanná válik, a sertés megjelöléséről a következő kiszállításkor kell gondoskodni.

Magyarországon az ENAR füljelzővel, vagy a jelölőkalapács használatával megjelölt élő sertést csak érvényes szállítólevéllel lehet szállítani.

Megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetében a sertések vágóhídra történő kiszállításakor az állatokat ENAR füljelzővel kell megjelölni, a jelölőkalapács ebben az esetben nem alkalmazható.

Tekintettel arra, hogy az élőállaton a jelölőkalapáccsal történő jelölés nem látható, a külföldre (EU más tagállamába vagy harmadik országba) történő szállítás során jelölés céljából csak az ENAR füljelző használata fogadható el.

Tipikus hibák

A bizonylatokat pontosan kitöltik, de a központi ENAR adatbázishoz történő elküldésükéről már nem gondoskodnak.

Nem minden esetben reagálnak a súlyos hibát visszaigazoló bizonylatokra. (Már figyelmeztető hiba esetén is szükséges korrigálni a tévesen közölt adatokat!)

Az állatmozgás-nyilvántartó mellékletét képező sertés szállítólevél hiányzik. (A szállítólevelet abban az esetben is ki kell állítani, amikor az előírások szerint nem szükséges a sertések megjelölése – pl. ha a vágóhíd és a tenyészet, ahonnan a sertések származnak, azonos tartási helyen található és más tenyészetből beszállítás nem történik, illetve zárt vágás elrendelésekor.)

t

TIPPEK

Ne felejtse el, hogy az új tenyészet bejelentése csak abban az esetben fogadható el, ha egyidejűleg legalább egy hozzá tartozó tartási helyet és az ott tartott kocák számát is bejelentik.

Fordítson figyelmet arra, hogy önálló tenyészetek esetében a megyei ENAR koordinátor állatorvos, megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetében a hatósági állatorvos aláírása szükséges a bejelentőlapra.

Az állatmozgás-nyilvántartását vezesse naprakészen! A 2009-től érvényes szabályozás szerint, amennyiben egy tenyészethez több sertés tartási hely is tartozik, nem szükséges a nyilvántartást tartási helyenként vezetni.

Önálló tenyészet esetében a füljelzők és a bizonylatok megrendeléséről időben gondoskodjon!

A megyei körzetbe sorolt tenyészet esetében feltétlenül értesítse az állatok szállításáról kapcsolattartó állatorvosát!

Gondoskodjon arról, hogy az állatok jelölése, a szállítólevél kiállítása és a szükséges igazolások rendben megtörténjenek!

Vágóhídra szállítás esetében az állategészségügyi igazolás mellett a hozamfokozó és gyógyszer használat vonatkozásában az állattartó aláírása is szükséges.

A sertés szállítólevelek pontos, precíz kitöltése elengedhetetlen, ezért ügyeljen arra is, hogy:

- az ENAR felelős aláírása ne hiányozzon;
- a szállítás valós dátuma fel legyen tüntetve a szállítólevélen;
- a fülszám intervallum vagy a fülszám megadása helyesen történjen;
- a fogadó, illetve a kiszállító tenyészet tenyészetkódját helyesen tüntesse fel.

Gondoskodjon arról, hogy az állatok szállítása engedélyezett szállítójárművel történjen!

i

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az ENAR-ral kapcsolatos tudnivalók hozzáférhetők:

- ENAR Útmutató letölthető a www.enar.hu címen;
- Egyéb információk elérhetők a www.enar.hu címen;
- Telefonon, levélben az ENAR központi ügyfélszolgálati irodáján 1024 Budapest, Kitaibel Pál u. 4, Telefon: 06 (1) 336-9458, Fax: 06 (1) 212-4995, e-mail: enar@enar.hu
- A megyei MgSZH Állategészségügyi és Élelmiszerlánc-felügyeleti Igazgatóságán működő ügyfélszolgálatnál;
- Megyei körzetbe sorolt tenyészet esetén a kijelölt kapcsolattartó állatorvosnál.

Az ENAR-ral kapcsolatban egyéb információ elérhető:

- Az MgSZH Központ, Állattenyésztési Igazgatóság, Sertés- és Juhtenyésztési Osztály.

A követelmények célja:

Állategészségügyi, állattenyésztési és élelmiszerbiztonsági okokból alapvető fontosságú, hogy valamennyi szarvasmarhaféle (szarvasmarha, bivaly és bölény) azonosítható, nyilvántartható és nyomonkövethető legyen.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy a gazdálkodó eleget tett-e a bejelentési kötelezettségének, továbbá az előírtaknak megfelelően vezeti-e az állománynyilvántartást, illetve hogy az állatok jelölése a jogszabályoknak megfelelően, az MgSzH által engedélyezett füljelzővel történt-e.

k

KÖVETELMÉNYEK

Bejelentés

A tenyésztetbe, illetve az onnan kifelé irányuló valamennyi állatmozgást, az állatok gazdaságban történő születését, illetőleg kiesését, továbbá ezen események időpontját be kell jelenteni.

Az állomány-nyilvántartás vezetése

A tenyésztetben lévő szarvasmarhafélékről az előírtaknak megfelelően állomány-nyilvántartást kell vezetni.

A nyilvántartás adatait legalább három évig, illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetéig visszamenőleg kell megőrizni.

A szarvasmarhafélék jelölése

Minden Magyarországon született szarvasmarhafélét mindkét fülben elhelyezett füljelzővel kell megjelölni. Az állatok jelölését a borjú születését követő húsz napon belül kell elvégezni.

Az un. harmadik országból, azaz az EU területén kívülről importált szarvasmarha-félék esetén az eredeti füljelzőt el kell távolítani, és helyette - a szükséges állategészségügyi vizsgálatoktól számított húsz napon belül - az MgSzH által kiadott füljelzőt kell behelyezni.

Bejelentéssel kapcsolatos kötelezettségek

A bejelentéseket az eseménytől számított **hét** napon belül az országos szarvasmarha-ENAR adatbázisnak jelenteni kell. **(Magyarázat 1.)** A borjú bejelentését a füljelző behelyezését követő **hét** naptári napon belül kell megtenni. A füljelzőt a születést követő **húsz** napon belül kell az állat fülébe helyezni. Amennyiben az egyed a születésétől számított **húsz** napon belül elhagyja a tenyésztet, akkor mind a jelölést, mind a bejelentést a tenyésztet elhagyása előtt meg kell tenni.

S

Jogszabályi hivatkozások

EU jogszabály

Az Európai Parlament és a Tanács 2000. július 17-i 1760/2000/EK rendelete a szarvasmarhafélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről 4. 7. cikk

Hazai jogszabály

A szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet 3. §, 7. §, 8. §, 19. §, 23. §, 31. §.

Magyarázat 1.

A szarvasmarha-ENAR (Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer) egy országos számítógépes nyilvántartás, amelynek rendeltetése minden magyarországi szarvasmarha-féle, valamint azok tartózkodási helyének nyilvántartása. A nyilvántartást az MgSzH működteti.

Az egyedek születése vagy mozgása alapján a rendszer marhalevél-igazolólapot állít ki. **(kép 1. és 2.: Marhalevél 1. és 2. oldal)** A marhalevél-igazolólap kiállítására a bejelentést tanúsító bizonylat beérkezésétől számított tizennégy napon belül kerül sor. A marhalevél-igazolólap tartalmazza a született egyed, a tartó és a tenyésztet legfontosabb adatait. A marhalevél-igazolólap tulajdonjogot nem igazol!

Amennyiben egy állat elhagyja a tenyésztet, a marhalevél-igazolólapot a perforált résznek ketté kell választani. A marhalevél-igazolólap alsó részét kitöltve kell eljuttatni az ENAR ügyfélszolgálatnak, melynek rögzítésével az érintett állat kikerül a tenyésztetből. A marhalevél-igazolólap alsó részén csak a vastagon szedett pontok kitöltése kötelező (pl. kikerülés dátuma, kódja, oka), a felső részének pedig kísélnie kell a tenyésztet elhagyó állatot.

Az egyed új tenyésztetbe érkezésekor az új tartónak a marhalevél-igazolólap felső részére rá kell vezetnie az új tenyésztet kódját és a bekerülés dátumát, majd az így kitöltött felső részt meg kell küldenie az ENAR ügyfélszolgálat részére. Ezt követően az ENAR rendszer üzemeltetője kiállít egy új sorszámú (az új tenyésztet adatait is tartalmazó) marhalevél-igazolólapot, melyet postán megküld az új tartónak.

Megyei körzetek esetén a marhalevek kezelése a kapcsolattartó állatorvosok feladata.

A bejelentést önálló tenyésztetek esetében a tenyésztet kijelölt ENAR kapcsolattartója, megyei körzetbe sorolt tenyésztetek esetén a körzet kijelölt kapcsolattartó állatorvosa köteles megtenni. Az eseményt követően három nap áll a gazdálkodó rendelkezésére, hogy a körzet kijelölt kapcsolattartó állatorvosát értesítse.

A papír alapú bejelentéseket az MgSzH-ENAR ügyfélszolgálat részére (MgSzH Központ, ENAR, 1525 Budapest, Pf. 30.), az elektronikus (e-mail útján történő) bejelentéseket az ENAR ügyfélszolgálat e-mail címére (enar@enar.hu) kell eljuttatni.

A borjak bejelentését a füljelzőhöz kapott 2010-es bizonylaton vagy elektronikus úton (e-mail küldésével) lehet megtenni. Az ENAR rendszer bizonylatok útján kommunikál. Ezek olyan dokumentumok, amelyek a szarvasmarhák mozgásával, jelölésével, adatainak bejelentésével és/vagy azok módosításával, füljelző logisztikájával foglalkoznak. A bizonylatokat az ENAR ügyfélszolgálatnál lehet igényelni. Ezek mindegyike sorszámozott, két példányos (kivéve a borjú bejelentő, amely három példányos). Megyei körzetek esetén a bizonylatolás a kapcsolattartó állatorvos feladata.

Az állomány-nyilvántartással kapcsolatos kötelezettségek

A tenyésztetben lévő szarvasmarhafélékről vezetett állomány-nyilvántartásban a gazdálkodónak legalább a következő adatokat kell feltüntetnie:

- az állat azonosítója, születési ideje, neme, fajtája, színe;
- a gazdaságban tartott állat elhullásának napja;
- a gazdaságból távozó állatok esetén az állattartó neve és címe, a szállító kivételével, vagy azon gazdaság azonosító kódja, akinek/amelybe az állatot szállították, valamint az indulás időpontja is;
- a gazdaságba érkező állatok esetén az állattartó neve és címe, a szállító kivételével, vagy azon gazdaság azonosító kódja, akitől/amelyből az állatot szállították, valamint az érkezés időpontja is;
- az állomány-nyilvántartást ellenőrző hatóság képviselőjének neve és aláírása, valamint az ellenőrzés elvégzésének időpontja. **(Magyarázat 2.)**

Az állomány-nyilvántartást 3. kép szerinti formátumban és adattartalommal kell vezetni. **(3. kép: Állomány-nyilvántartás)** A nyilvántartás elektronikus formában (Excel vagy egyéb telepírányító program) is vezethető, amennyiben az a nyomtatványnak megfelelő formában kinyomtatható. Az állattartó az állomány-nyilvántartót három évig - illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetéig visszamenőleg - köteles a helyszínen megőrizni, és azt az ellenőrzést végző hatóság részére bemutatni.

Magyarázat 2.

Az állatok egyedi jelölési rendszeréhez kapcsolódó állomány-nyilvántartás vezetése nélkül nem végezhető tenyésztői munka, nincs törzskönyvezés és teljesítményvizsgálat sem, ami az állatállomány termelőképességének romlásához vezet.

1926 BELFÖLDI MARHALEVÉL - IGAZOLÓLAP
 Kiallítás dátuma: 2008.11.05. Kiadási sorsszám: 4
 Az egyed ENAR nyilvántartási száma: HU 3207375702
 név: nőivar (üző)
 faj/fajtája: holstein-fríz
 színe: feketetarka
 születési dátuma: 2007.05.15.
 előző (külföldi) azonosító:
 anya/receptiens: HU 32073 4573 4
 Állattartó: Petőfi Mg. Szöv.
 2755 Kocsér
 Kocsuth u. 3.
 Tenyészet: kódja: HU 993421
 címe: 2755 Kocsér
 V. dűlő 34.
 Egyed tenyésztési táblázat:

Ország	Tenyésztőkód	Bekerülés dátuma	Ország	Tenyésztőkód	Bekerülés dátuma
1 HU	993421	2007.05.15.			
2 HU	786722	2007.06.19.			
3 HU	993421	2007.09.27.			

 Támogatások:
 Állattartó aláírása:
 Bekerzés dátuma:
 1. Tenyészet, vágóhid, állati hulladék megsemmisítő szerkezet, gyűjtőállomás vagy rakodóhely tenyésztőkódja:
 2. Külföldi kiszállítás célja: (4) Exportálva 3. országba/Kiszállítás EU-ba (11) Külföldi kiállítás
 3. Fogadóhelyre érkezés dátuma:
 4. EU kiszállítás/export/vágás dátuma:
1927 BELFÖLDI MARHALEVÉL - IGAZOLÓLAP ELLENŐRZŐ SZELVÉNYE
 Bekerzés dátuma: Kiadási sorsszám: 4
 Az egyed nyilvántartási száma: HU 3207375702 Tenyésztőkód: HU 993421
 1. Kikerülés vagy kiesés kódja: (1) Kikerült (2) Kényszerűvágás (3) Elhullott (4) Elvesztett (5) Leölés (6) Házi vágás
 2. Kikerülés vagy kiesés időpontja:
 3. Cefalogram tenyésztőkódja:
 4. Kiszállítás célja: (1) Továbbtartásra (2) Vágóhidra (3) Exportra 3. országba/Kiszállítás EU-ba (4) Külföldi kiállításra (5) Szaporodásbiológiai ok (6) Egyéb ok
 5. Kikerülés vagy kiesés oka: (1) Természi ok (2) Tőgybetegség, tőgygyulladás (3) Szaporodásbiológiai ok (4) Mozgásszervi betegség (9) Egyéb ok

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI FORGALOMKÉPESÉG IGAZOLÁSA
 A. Igazolom, hogy az állat forgalomba hozatalának állategészségügyi igazgatási szempontból akadálya nincs.
 B. Igazolom, hogy az állat utolsó tartási helyén az állatállomány hivatatosan mentes a következő betegségektől:
 Szarvasmarhák gümökőci: Igen Nem
 Brucellózis: Igen Nem
 Szarvasmarhák enzootikus leukozisa: Igen Nem
 Szarvasmarhák fertőző rhinotracheitise: Igen Nem
 Szarvasmarhák vírusos haemense: Igen Nem
 C. Szállítás tenyésztésre, továbbtartásra:
 Alultrott jogosult állatorvos igazolom, hogy az állatot a vonatkozó állategészségügyi rendelkezéseknek megfelelően megvizsgáltam, egészségesnek és szállításra, illetve továbbtartásra alkalmassá találtam.
 Utolsó vizsgálat:

	Időpontja	Intézet	Vizsgálat	Intézet	Intézet	Intézet
*THC-vizsgálat: (8 hetes korai időpontú állatok esetében)						
*Brucellózis szerológiai vizsgálat (12 hetes korai időpontú állatok esetében [kivéve kasztrált állatok])						
*Leukozis szerológiai vizsgálat: (12 hetes korai időpontú állatok esetében)						

 D. Szállítás vágóhidra
 Természetes vagy mesterséges ostromon, illetve tűrcsontatikus anyaggal egyáltalán nem, gyógyszerrel vagy hormonszerű szerrel az előírt élelmiszer-egészségügyi várakozási időn belül nem kezeltém. Az állattartó nyilatkozata szerint sem részesült az állat ilyen kezeléseiben.
 ***Az állatot vizsgálatom alapján vemhesnek találtam: Igen Nem
 **A tartásért felelős személy aláírása
 (1) Kelt:

Ev	Ne	Nap
----	----	-----

 Kiallításra jogosult állatorvos aláírása és pecsétje
 (2) Kelt:

Ev	Ne	Nap
----	----	-----

 Kiallításra jogosult állatorvos aláírása és pecsétje
 (3) Kelt:

Ev	Ne	Nap
----	----	-----

 Kiallításra jogosult állatorvos aláírása és pecsétje
 (4) Kelt:

Ev	Ne	Nap
----	----	-----

 Kiallításra jogosult állatorvos aláírása és pecsétje
 * A szállítást megelőző 30 napon belül történt vizsgálat időpontja tüntethető csak fel!
 ** Levágásra szánt állat esetén az állattartó aláírása szükséges!
 *** Csak nőivarú állat esetén kell kitölteni!

A jelöléssel kapcsolatos kötelezettségek:

Valamennyi Magyarországon született szarvasmarhafélét mindkét fülben elhelyezett füljelzővel kell megjelölni. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal megalakulását követően (2007. január 1-jétől) egy új feliratú füljelző került köztenyésztésbe (4. és 5. kép: Nagyméretű és kisméretű füljelző ÚJ). A korábban kiadott füljelzők nyaki részénél az „OMMI” felirat volt látható (6. és 7. kép: Nagyméretű és kisméretű füljelző RÉGI), míg az új füljelzők esetében már az „MgSzH” felirat olvasható. A fenti időpont óta született borjak jelölésére már az új feliratú füljelzők kerültek, kerülnek postázásra, illetve a 2007. január 1. utáni füljelző pótlások is már az „MgSzH” felirattal kerültek ki a gazdálkodókhoz.

Az egyedek jelölésére az MgSzH által kiadott páros füljelző alkalmazása kötelező. A füljelzőnek tartalmaznia kell az ország kódját (HU), az ENAR logóját, egy tízjegyű életszámot, amely csak az adott egyedre jellemző. Az életszámából a használati szám (6-7-8-9. karakter) nagyobb betűméretben kerül nyomtatásra. A füljelzőnek tartalmaznia kell a tízjegyű életszámmal megegyező vonalkódot is. (Magyarázat 3.)

Magyarázat 3.

Az egyedek tartós, egész életükön keresztül megváltoztathatatlan egyedi jelölése és országos számítógépes adatbázisban való nyilvántartása alapját képezi

- a hatékony állategészségügyi intézkedéseknek, kezeléseknak;
- a nagyobb járványok megelőzésének;
- a járványos állatbetegségek izolálásának;
- a betegség állatmozgással történő terjedése megakadályozásának és
- több olyan intézkedésnek, amelyek nagy értékű állatainkat és azok környezetét – benne az ember egészségét – óvja.

Valamennyi borjút a születését követő **húsz** napon belül kell mindkét fülben elhelyezett füljelzővel megjelölni. Önálló tenyészetek esetén a kijelölt ENAR kapcsolattartó, megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetén a kijelölt kapcsolattartó állatorvos jogosult a jelölésre. Az utóbbi esetben a borjú születését követően **tíz** nap áll a gazdálkodó rendelkezésére, hogy a körzet kijelölt kapcsolattartó állatorvosát értesítse, melyet a kapcsolattartó állatorvos az un. „Bizonylat, ENAR-esemény bejelentése kapcsolattartó állatorvosnak” segedbizonnyalton igazol.

A harmadik országból (az EU területén kívülről) behozott szarvasmarhák esetén a szükséges állategészségügyi vizsgálatoktól számított **húsz** napon belül az eredeti füljelzőt el kell távolítani, és helyette az MgSzH által kiadott füljelzőt kell behelyezni. A fogadó tenyészet nyilvántartásában mind az eredeti, mind pedig az új magyar ENAR számot rögzíteni kell.

Amennyiben az állat egyik füléből kiesik vagy olvashatatlanná válik a füljelző, annak pótlásáról gondoskodni kell. A füljelző pótlást a kieséstől vagy megrongálódástól számított **48 órán** belül meg kell rendelni. A pótlásként érkezett füljelzők nyaki részén az adott élet-számra kiadott füljelző sorszáma szerepel római számmal. Így az első pótlás alkalmával „II”, a második pótlás alkalmával „III” szerepel. (8. kép: Pótlásra gyártott füljelző) Az EU más tagállamából származó szarvasmarhaféle esetében a pótlásra gyártott füljelzőre az eredeti származási tagállam által kialakított tartalom kerül. A füljelző pótlás a megérkezésétől számított **48 órán belül** be kell helyezni az állat fülébe.

TILOS

Meghatározott esetek kivételével az állatok marhalevél-igazolólappal nélküli mozgása nem megengedett.

Az EU más tagállamából származó egyed útlevél nélküli fogadása nem megengedett.

Az EU más tagállamából származó egyedek átjelölése nem megengedett.

A füljelzőket eltávolítani, illetve cserélni hatósági engedélye nélkül nem lehet.

Amennyiben egy tenyészetnek több tartási helye is van, és azok 30 km-es körzetben belül találhatóak, az egyedek tartási helyek közötti mozgásának tényét nem szükséges a központi adatbázis felé jelenteni, továbbá az ilyen jellegű mozgást az állomány-nyilvántartásban sem kötelező feltüntetni.

Az EU más tagállamából származó egyedek mozgása során útlevélnek kell kísérnie. Az állat útlevelét a bejelentéssel párhuzamosan kell az adatbázis üzemeltetőjének megküldeni.

Az EU más tagállamából származó egyedek az eredeti (a származási ország által kiadott) füljelzőjüket megtartják. Az ilyen egyedeket az eredeti füljelzőjük feltüntetésével kell nyilvántartásba venni.

A füljelzők mindkét fülből történő eltávolításához, cseréjéhez, amennyiben az valamilyen okból (pl. állatorvosi beavatkozás miatt) szükségessé válik, minden esetben szükség van az illetékes hatóság engedélyére.

ENAR szám	Anyja ENAR-száma vagy eredeti kifizető azonosítója	Születés ideje	Nem	Fajfajta és színe	A tartási helyen lévő állat elmozdítására, elhullására, elvételére, illetve a hazai nyilvántartásba történő átírására	A tenyészetbe érkezett		Elhagyta a tenyészetet		Megjegyzés
						Származási tenyészet kódja	Dátum	Céltenyészet kódja	Dátum	

Ellenőrzések

Dátum: _____

Aláírás: _____

3

Tipikus hibák

Ha az egyed egyik füléből kiesik a füljelző, annak pótlását 48 órán belül nem igénylik meg.

Az állomány-nyilvántartást nem vezetik naprakészen, ezért a későbbiekben nehezzé válik a visszakövethetőség.

Nem a borjak valós születési dátumát jelentik be. (A tejelő tehenek esetében a laktáció indulása kizárhatja a borjú születési dátumát!)

Amennyiben egy tehénnek ikerborjai születnek, az ikerelés tényét elfelejtik bejelenteni. (Ennek pótlására/módosítására mindössze 60 nap áll rendelkezésre.)

Az állomány-nyilvántartás vezetésekor a naptári év kezdetekor új nyilvántartást nyitnak. A már megkezdett nyilvántartást nem idősorosan (három évre visszamenőleg) vezetik.

A kiesett, eltört, használhatatlanná vált füljelzőt házi megoldásokkal javítják (esetleg újra írják), behelyezik ugyanabba, vagy másik állatba.

TIPPEK

Önálló tenyészetek esetében az ENAR-ban előírt jelentési kötelezettségnek a rendszer bizonyolatainak a központi ügyfélszolgálati iroda címére (MgSzH, ENAR, 1525 Budapest, Pf. 30.) történő megküldésével lehet megfelelni. A megyei körzetbe sorolt tenyészetek esetében az ilyen bizonylatok kezelése a kapcsolattartó állatorvos feladata.

Az ENAR bizonylatokhoz az ENAR ügyfélszolgálatánál és a megyei MgSzH kirendeltségeken lehet hozzájutni.

Útmutatóban található:

- az elektronikus úton (e-mailen keresztül) történő adatjelentési lehetőségek;
- az ENAR bizonylatok kitöltésére vonatkozóan a bizonylatok kitöltési utasításai;
- az ENAR űrlapjainak, bizonylatainak kitöltési tudnivalói (ezek a bizonylatok hátlapján, a tömbösített bizonylatok útmutatóiban is megtalálhatóak).

Amennyiben az állat egyik füléből kiesik a füljelző, akkor mindenképpen szóljon kapcsolattartó állatorvosának (önálló tenyészet esetén rendelje meg), hogy 48 órán belül meg lehessen rendelni a pótlást! Ugyanis, ha időközben az állat másik füléből is kiesik a füljelző, az ilyen módon jelöletlenné vált egyed hatóságilag leölthető.

A marhalevél-igazolólappal tulajdonjogot nem igazol!

A www.enar.hu internetes portálon bárki hozzáférhet egy szarvasmarhaféle nyilvános adataihoz (ivar, születés és vágás dátuma, minősítés adatai, stb.), amennyiben ismeri a 10 jegyű ENAR számát. Ugyanez a lekérdezés mobil interneten is elérhető a wap.enar.hu címen. Az ENAR adatbázis az állattartónak közvetlen hozzáférést biztosít a nyilvántartott adatainak megtekintéséhez. Erre jogosultságot szerezhet felhasználói név és jelszó kérésével.

13 hónapnál idősebb egyed bejelentéséhez szükség van a megyei ENAR koordinátor ellenjegyzésére.

Ha az egyed mindkét füléből kiesik a füljelző, akkor lehetőség van dupla füljelző rendelésre. Ebben az esetben is szükség van a megyei ENAR koordinátor vagy főfelügyelő ellenjegyzésére.

2007. január 1-je után nincs felső határa a szaporulati füljelző megrendelhető mennyiségnek.

Amennyiben egy tenyészetben elfogy a füljelző, és az újonnan megrendelt még nem érkezett meg, akkor lehetőség van más tenyészetből átvenni füljelzőt. Az átadás-átvételt a megfelelő ENAR bizonylaton jelenteni kell a központi adatbázisba.

A központi adatbázisnak hibásan beküldött bizonylat esetén a rendszer hibaiüzenetet küld. Ha az a bizonylaton nincs külön jelezve (ld. Ne küldje vissza!), akkor az a bizonylat hibajavításra is szolgál.

Amennyiben valamely állat adataiban módosításra kerül sor, a rendszer új marhalevél-igazolólappal állítja ki új sorszámmal. Az újabb módosítást követően a sorszám ennek megfelelően emelkedik. Mindig a legutoljára kiadott, legmagasabb sorszámú marhalevél-igazolólappal a hatályos.

Ha valamilyen ENAR esemény (pl. újszülött borjú bejelentése, vásárolt egyed bekezdése, elhullás stb.) történik megyei körzetbe sorolt tenyészetben, az un. „Bizonylat, ENAR-esemény bejelentése kapcsolattartó állatorvosnak” segédbizonylatot, illetve borjú bejelentés esetén a bejelentőlappal egy példányát a kapcsolattartó állatorvostól feltétlenül kérje el!

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az ENAR-ral kapcsolatos tudnivalók hozzáférhetők:

- ENAR Útmutató (letölthető a www.enar.hu címen);
- Egyéb információk elérhetők a www.enar.hu címen;
- Telefonon, levélben az ENAR központi ügyfélszolgálati irodáján (1024 Budapest, Kitaibel Pál u. 4, Telefon: 06 (1) 336-9458, Fax: 06 (1) 212-4995, e-mail: enar@enar.hu);
- Telefonon, levélben az adott állattartás helye szerint illetékes megyei MgSzH Kirendeltségen működő ügyfélszolgálati irodán.

Az ENAR-ral kapcsolatban egyéb információ elérhető:

- Önálló tenyészet esetében az MgSzH Szarvasmarhatenyésztési és Tenyésztéshigiéniai Osztályának a tartási hely szerint illetékes főfelügyelőjétől;
- Megyei körzetbe sorolt tenyészet esetén a kijelölt kapcsolattartó állatorvostól.

A követelmények célja:

Állategészségügyi, állattenyésztési és élelmiszerbiztonsági okokból alapvető fontosságú, hogy valamennyi juh és kecske azonosítható, nyilvántartható és nyomkövethető legyen.

Mire vonatkozik az ellenőrzés?

Az ellenőrző hatóság azt vizsgálja, hogy az állatok jelölése a jogszabályoknak megfelelően megtörtént-e, illetve, hogy a gazdálkodó az előírtaknak megfelelően vezeti-e az állomány-nyilvántartást.

KÖVETELMÉNYEK

A juh- és kecskefélék jelölése

- Az állatokat, mielőtt elhagyják a születésük gazdaságát, de legkésőbb 6 hónapos korukig kell megjelölni. A 6 hónapnál fiatalabb állatokat két pár füljelzővel, a továbbtartásra szánt állatokat egy füljelzővel és tetoválással kell megjelölni.
- Az egy füljelzővel jelölt állatot más EU tagállamba szállításkor az ENAR-számot tartalmazó második füljelzővel is el kell látni.
- A harmadik országból behozott, továbbtartásra meghagyott állatokat a kötelező állategészségügyi ellenőrzések elvégzését követő 14 napon belül, de minden esetben a gazdaság elhagyása előtt meg kell jelölni, és nyilvántartásba kell venni.
- A harmadik országból beérkező, vágásra szánt állatokat nem kell átjelölni, amennyiben azok az előírt állategészségügyi vizsgálat elvégzését követő 5 napon belül levágásra kerülnek.

Az állomány-nyilvántartás vezetése

- Az állattartónak a tenyésztésben található egyedekről, valamint a be- és kiszállításokról állatfajonként az előírtaknak megfelelő tartalommal naprakész nyilvántartást kell vezetni.
- Az állattartónak rendelkeznie kell az állomány-nyilvántartó mellékletét képező dokumentumokkal.
- Az állomány-nyilvántartás adatait legalább három évig, illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetétől meg kell őrizni.

Jogszabályi hivatkozások

EU jogszabály

A Tanács 21/2004/EK rendelete a juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról 3., 4., 5., cikk

Hazai jogszabály

A juh- és kecskefajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 47/2005. (V. 23.) FVM rendelet 3. §, 4. §, 6. §, 7. §, 9. §

A jelöléssel kapcsolatos kötelezettségek

A jelölés alapesetei

A hazai születésű bárányokat és gidákat mielőtt elhagyják a születésük korú tenyésztet, de legkésőbb 6 hónapos korukig az alábbiak szerint kell megjelölni:

- azokat az állatokat, amelyeket vágásra szántak mindkét fülben elhelyezett bárány (1. kép: Kisméretű bárány ENAR-füljelző), illetve gida (2. kép: Kisméretű gida ENAR-füljelző) ENAR-füljelzővel;
- a továbbtartásra szánt állatok megjelölését a jobb fülbe helyezett, továbbtartásra alkalmas ENAR-füljelzővel (3. kép: Juh nagyméretű továbbtartásra alkalmas ENAR-füljelző és 4. kép: Kecské nagyméretű továbbtartásra alkalmas ENAR-füljelző – téglaforma) és tetoválással kell elvégezni.

A tetoválással történő megjelölés során:

- a juhek jobb fülébe a fülszám előtagot, bal fülébe pedig a használati számot (5. kép: Tetoválás juh jobb és bal fülében);
- a kecskék jobb fülébe az egyedi szám első 5 számjegyét, bal fülébe az egyedi szám második 5 számjegyét;
- a rövid fülű kecskék farokrépájába pedig a 10 számjegyű egyedi számot kell betetoválni. Amennyiben a füljelző az állat egyik füléből kiesett, vagy megrongálódott, és ezért olvashatatlaná vált, pótlásáról minél hamarabb gondoskodni kell. A pótlást legkésőbb az állat tenyésztésből történő kiszállítását megelőzően, vagy az éves állományjelentés időpontjáig kell elvégezni.

Az ENAR-szám felépítése

A juh és kecske ENAR-füljelző (Magyarázat 1.) a tenyésztési hatóság által engedélyezett ENAR-számot tartalmazó jelölőeszköz.

A tartó igénylése alapján az országos számítógépes adatbázis által kiadott ENAR-szám:

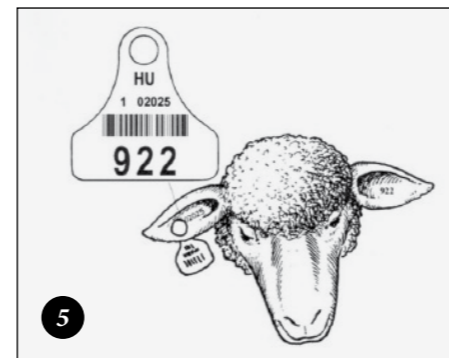
- juh esetében Magyarország ISO jeléből (HU) és a 8-11 számjegyű egyedi számból álló kód. Az egyedi szám első számjegye a sorozatszám, az ezt követő 5 számjegy a tenyésztésre utaló fülszám előtag, a további 2-5 számjegy pedig a használati szám;
- kecske esetében Magyarország ISO jeléből (HU) és a 10 számjegyű egyedi számból álló kód. Az egyedi szám első 4 számjegye a területi felelős által ellátott területre utaló szám (előtag), az 5-10 számjegye pedig a használati szám.

Minden füljelzőn található egy vonalkód, mely az ország kód kivételével tartalmazza az ENAR-számot.

A jelölés egyéb esetei

Az állategészségügyi hatóság bizonyos esetekben elrendelheti az állatok állategészségügyi füljelzővel történő megjelölését. Az ezen a füljelzőn lévő egyedi szám egy olyan folyamatos sorszám, amely esetében a 8-as, kecske esetében pedig a 79-es számmal kezdődik. EU tagállamból származó, továbbtartásra behozott állatok az eredeti (a származási ország által kiadott) füljelzőjüket megtartják. Az ilyen egyedeket az eredeti füljelzőjük feltüntetésével kell nyilvántartásba venni.

A harmadik országból (az EU területén kívülről) továbbtartásra behozott állatokat az állategészségügyi ellenőrzések elvégzését követő 14 napon belül, de legkésőbb a rendeltetési gazdaság elhagyása előtt az előzőekben részletezett ENAR-jelöléssel kell ellátni. A harmadik országból beérkező, vágásra szánt állatokat nem kell átjelölni, amennyiben azok az előírt állategészségügyi vizsgálat elvégzését követő 5 napon belül levágásra kerülnek.

Magyarázat 1.

Az ENAR füljelző a tenyésztési hatóság által engedélyezett, ENAR-számot tartalmazó jelölőeszköz. Ez egyszeri felhasználású és tartós, anyaga állat és környezetbarát, valódisága és eredetisége jól megállapítható, felírta pedig jól olvasható. Az engedélyezett füljelzők listája az FVM, illetve az ENAR honlapján megtekinthető.

Sorszám: _____

JUH LÉTSZÁMNYILVÁNTARTÓ

Tenyésztkód:

Tartó kódja:

Tulajdonos kódja:

Fűlszám előtag:

Név:

Tenyészet címe:

Kiadás dátuma: 2000..... hó nap

.....
Tenyésztő

.....
Területi felelős

6

Állatorvosi feljegyzések

Dátum	Megnevezés	Aláírás

8

Dátum	Állatorvosi feljegyzés megnevezése	Figyelem szám	Nem, csoport	Megjegyzés: változás oka, vész-célú módosítás	Göngyellítő leltár:						Megjegyzés
					Anyja	Jerke	Tenyésztes	Bárány	egyéb	Császos	
Induló létszám/leltárral: év hó nap											
Zárt létszámleltérral: év hó nap											
..... Tenyésztő aláírás											

7

Magyarázat 2.
A területi felelős (instruktor) olyan szakmai ismeretekkel rendelkező személy, aki a juh- és kecske-ENAR jogszabály által meghatározott feladatait látja el. A területi felelőst és annak működési területét a Magyar Juh- és Juhtenyésztői és Juhtenyésztői Szervezetek Szövetsége (MJSz) jelöli ki.

A füljelzők és segédesszközök beszerzése

A juhok és kecskék megjelöléséhez szükséges füljelzők, segédesszközök beszerzése a Magyar Juhtenyésztők és Juhtenyésztői Szervezetek Szövetsége (a továbbiakban: MJSz) által kijelölt illetékes területi felelősnél (instruktor) **Magyarázat 2.** rendelkezésre álló megrendelő lap kitöltésével indul. A juh és kecske ENAR-rendszerben több füljelző gyártótól lehet füljelzőt és behelyező eszközt rendelni. Az egyes gyártókról, azok engedélyezett füljelzőiről és segédesszközeiről az MgSZH Központ közleményt ad ki, melyben ismerteti ezek gyártmánykódját, árát, szállítási határidejét, rendelhető minimális mennyiségét, stb. A közlemény az ENAR központi ügyfélszolgálati irodáján, a www.enar.hu címen, továbbá az MgSZH honlapján (www.mgszh.gov.hu) hozzáférhető és megtekinthető.

Az országos adatbázishoz eljuttatott adatok alapján az ENAR-rendszer generálja a fűlszámokat, majd azokat a gyártónak továbbítja. A gyártó a legyártott füljelzőket és a kiszállított fűlszámok listáját a kisméretű bárány és gida ENAR-füljelzők esetében az állattartó, a nagyméretű ENAR-füljelzők esetében pedig az instruktor címére postázza.

A jelölés végrehajtása

- Az állatok jelölését végezheti:
- a vágóhidra szánt egyeket esetében az állattartó vagy az általa megbízott személy;

MINTA a létszámnilvántartó vezetőjéhez

Dátum 2000.	Állományváltozás megnevezése	Egyed- szám	Nem, korcsoport	Művelési változás oka, vezető-előző állás	Összes állomány					Megjegyzés	
					Anyja	Jerke	Tenyész- kos	Bárán- nyár	Fogadó		Összes
Induló létszám/alkozatal 2000... év ... hó ... nap					390	50	6	30	2	388	
09. 20. E (felállítás)	25	bárán			390	50	6	30	2	413	
09. 25. II (felhullás)	1	anya	toxaemia		299	50	6	30	2	412	
09. 31. K (korosbítés)	10	anya	korából - anya		309	40	6	30	2	412	
10. 04. F (felállítás)	12	bárán			309	40	6	30	2	424	
10. 08. B (beszerzés)	3	teny. kos	330321 tenyészetből		309	40	9	30	2	427	
10. 12. V (eladás végén)	28	bárán	X. Lereskedő		309	40	9	30	2	399	
10. 25. K (korosbítés)	3	jerke	báránból jerke		309	43	9	30	2	399	
10. 28. T (eladás tcaj-ra)	2	teny. kos	1562365 tcajvesztés		309	43	7	30	2	397	
11. 02. L (lopás)	5	anya	címajdeantás jelenése		304	43	7	30	2	382	
11. 22. P (megtalálás)	3	anya	vesztett állatok		307	43	7	30	2	395	
2000. évi év végi állomány					307	43	7	30	2	395	

2000. évi év végi állomány 2000. év. nov. 30. nap

- a továbbtartásra szánt állatok esetében az MJSz területi felelőse (instruktor);
- állategészségügyi intézkedéskor, valamint harmadik országból történő import esetében pedig a megyei állategészségügyi hatóság által megbízott személy.

Az állomány-nyilvántartással kapcsolatos kötelezettségek

Az állomány-nyilvántartót (ún. „zöldkönyvet”) (6. kép: *Állomány-nyilvántartó fedőlapja*, 7. kép: *Állomány-nyilvántartó belső oldala*, 8. kép: *Állomány-nyilvántartó állatorvosi bejegyzések része*) az MJSz területi felelőse bocsátja az állattartó rendelkezésére. A zöldkönyv perforált és tőpéldány lapokat tartalmaz. Az eredeti, perforált lapokat az ellenőrzések alkalmával a területi felelősnek át kell adni adatfeldolgozás céljából. A zöldkönyv sorszámozott, ezért a fénymásolata nyilvántartásra nem használható.

Az állattartónak a tenyészetében található egyedekről, valamint a be- és kiszállításokról állatfajonként naprakész állomány-nyilvántartást (9. kép: *Állomány-nyilvántartó kiegészítő minta*) kell vezetnie, melyen az alábbi adatokat kell feltüntetni:

- a tenyészetkód;
- az állattartó neve és a tenyészet címe.

Az állomány-nyilvántartóba az útmutatónak megfelelően az alábbi adatokat kell bejegyezni:

- a) az induló anyajuh, illetve anyakecske, tenyészkos, illetve tenyészbak, tenyészjerke, növendékjerke, bárán, tenyészgödölye, gida, növendékkos, illetve növendékbak és ivartalanított kos, illetve ivartalanított bak létszáma;
- b) a beszerzett állatok létszáma az a) pont szerinti bontásban nemeként és korcsoportonként, a vásárlás ideje, az eladó tenyészetkódja;
- c) a született állatok létszáma;
- d) a szaporításra, illetve a tenyésztésre beállított állatok száma;
- e) a tenyészetből kikerült állatok létszáma az a) pont szerinti bontásban, az elszállítás időpontja, a célállomány tenyészetkódja vagy a céltenyészet címe, állattartójának neve;
- f) a kiesett (elhullott, levágot) báránnyak és gidák létszáma, a kiesés időpontja.

Az állomány-nyilvántartó minden lapján ki kell tölteni az induló létszámot és záró létszámot, ennek megfelelően az induló létszámnak mindig meg kell egyeznie az előző oldal záró létszámaival. A megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a legutolsó állományjelentés eredményeit és elvégzésének időpontját.

Az állattartónak rendelkeznie kell az állomány-nyilvántartó mellékletét képező dokumentumokkal is:

- a jelölésre felhasználható fülszámok listája, amelyen minden füljelző esetében fel kell tüntetni a jelölés időpontját (év, hó);
- az állatok ENAR-számát tartalmazó lista;
- az állatok szállítólevelei.

Az állomány-nyilvántartás elektronikus formában is vezethető, amennyiben a gazdálkodó biztosítani tudja, hogy az az ellenőrzés során kinyomtatva is megtekinthető legyen. A gazdálkodónak gondoskodnia kell arról, hogy az állomány-nyilvántartás az előírt tartalommal állandóan rendelkezésre álljon; valamint az ellenőrzésre jogosult hatóság képviselője számára a szükséges információkat és adatokat hozzáférhetővé kell tennie. Az ellenőrzés tényét az ellenőrzést végző személy az aláírásával és az ellenőrzés időpontjának megjelölésével igazolja. Az állomány-nyilvántartást a mellékleteivel együtt legalább három évig - illetve a három éven belül indított tartás esetén a tartás kezdetétől - meg kell őrizni.

Ministry of Agriculture and Rural Affairs
Hungary
2701 Juh/Kecske ENAR
Juhok és Kecskek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszere
JUH ÉS KECSKE SZÁLLÍTÓLEVÉL

NySZH TÖLTŐ KÉP

Beérkezési dátum: _____ Sorozatszám: _____ Példány: _____

1. Szállítómény

Állatfaj: (1) Juh (2) Kecske

Indító tenyészet kódja: _____ Tartó székely címe: _____

Tartóüzemeltető neve, tenyészet címe: _____

Indítás dátuma: _____ Indított állatok száma: _____

2. Az állatok füljelzészámainak megadása

Az állatok füljelzészámainak megadása: (1) Egyösszes (2) Intervallum alapon (3) Állományban beküldve

Füljelzészám vagy füljelzészámok: _____

Füljelzészám vagy füljelzészámig: _____

Csontjól pótlapok száma: _____

3. Céltenyészet

Céltenyészet kódja: _____ vagy célország kódja _____

Tartóüzemeltető neve és a tenyészet címe, vagy a célország neve: _____

4. Szállító és szállítóbiztosító adatai

Szállító engedélyszáma: _____ Szállító neve és címe: _____

Szállítómény azonosítója, rendszáma: _____ Vantalmény azonosítója, rendszáma: _____

5. Indító állattartó adatai

Feljelölésről tudatában kijelentem, hogy az állat az 1-4. blokkokban közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Aláírás dátuma: _____ Indító állattartó aláírása: _____

6. Állategészségügyi igazolás

Garancia, hogy az állat/állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra, illetve állatgyógyászati beavatkozásra kerültek, az állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek, az állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek.

A. Szállító állategészségügyi igazolás: igazolom, hogy az állat/állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek, az állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek.

B. Szállító állategészségügyi igazolás: igazolom, hogy az állat/állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek, az állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek.

C. Szállító állategészségügyi igazolás: igazolom, hogy az állat/állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek, az állatok állategészségügyi állapotukban nem állnak előzetes állatgyógyászati beavatkozásra kerültek.

7. Hatósági állatorvos azonosítója és aláírása (kifutóidő történő szállítás esetén)

Hatósági állatorvos azonosítója: _____ Hatósági állatorvos neve: _____

Aláírás dátuma: _____ Hatósági állatorvos aláírása: _____

8. Szállítómény fogadása

Fogadó tenyészet kódja: _____

Tartóüzemeltető neve, tenyészet címe: _____

Fogadás dátuma: _____ Fogadott állatok száma: _____ Ellátás jelentő lapok száma: _____

9. Fogadó tenyészet állattartójának adatai

Aláírás dátuma: _____ Fogadó tenyészet állattartójának aláírása: _____

Verzió: 2.0

A juh és kecske szállítólevél használatával kapcsolatos kötelezettségek

Az állattartónak, illetve az állat szállítójának gondoskodnia kell arról, hogy az egyedeket szállításkor érvényes juh és kecske szállítólevél (un. 2701-es bizonylat) kísérelje. (10. kép: *Juh és kecske szállítólevél*) A juh és kecske szállítólevél sorszámozott bizonylat, melyet az alábbi adatok feltüntetésével öt példányban (Magyarázat 3.) kell kitölteni:

- a szállított állatfaj megjelölése;
- a kiszállító tenyészet és a céltenyészet kódja és címe, az állattartó neve;
- a kiszállítás és beérkezés dátuma;
- a kiszállított és beérkezett állatok száma;
- az állatok ENAR-száma (egyedileg vagy intervallum alapján);
- a szállító engedélyszáma, a szállítójármű és a pótkocsi rendszáma;
- a kiszállító és a fogadó állattartó aláírása;
- az állategészségügyi forgalomképességet igazoló adatok;
- külföldreállítás esetén a hatósági állatorvos neve, azonosítója, aláírása.

A szállítólevél adatainak valódiságát a kiszállító és beérkeztető az aláírásával köteles igazolni. A bizonylat önátíró, de a szállítólevél kitöltőjének kötelessége ellenőrizni, hogy az összes példányon jól olvashatók-e az adatok.

A szállítólevél pótlap (un. 2704-es bizonylat) kitöltése abban az esetben válhat szükségesé, ha a szállítólevélben szereplő három sorban kitölthető füljelzőszám-tartomány kevés a kiszállított állatok füljelzőszámának bejelentéséhez.

Az állattartó a szállítólevél pótlap adatait elektronikus formában is beküldheti az országos adatbázisba. Ebben az esetben a szállított állományról nyomtatott listát kell készíteni, melynek tartalmaznia kell a kapcsolódó bizonylat típusát és sorsszámát, a tevékenység kódját, a szállítólevél számát és példányszámát, a tenyészet kódját, külföldre történő szállításkor a hatósági állatorvos azonosítóját és a füljelzők felsorolását. A nyomtatott listát a szállítómányt indító tenyészet a juh és kecske szállítólevél 2. és 3. példányával együtt továbbítja az állatokat fogadó tenyészetnek.

Az állományleltár készítésével kapcsolatos előírások

Az állományleltár készítésére vonatkozó előírások nem kerültek be a kölcsönös megfeleltetés keretén belül közvetlenül ellenőrzendő követelmények közé, azonban az állomány-nyilvántartás vezetéssel való szoros kapcsolata miatt mégis célszerűnek tűnik az erre vonatkozó szabályozást is röviden ismertetni.

Az állattartónak a területi felelős közreműködésével évente egyszer állományleltárt kell készíteni.

Az állományleltár készítése kiterjed:

- az állomány-nyilvántartó létszámadatainak záró és nyitó adataira;
- a tenyészetben található jelölt egyedek fülszám szerinti leltárára;
- a szabad füljelzők ENAR-szám szerinti nyilvántartására;
- a jelölt egyedek kiesésének, valamint a kiesés okának rögzítésére az állomány-nyilvántartó adatai alapján;
- az állomány létszámára kor és hasznosítási csoport szerint;
- az állomány-nyilvántartó mellékletét képező un. „szabad” füljelzők listájának és a jelölt állatok ENAR-számát tartalmazó listának a frissítésére.

Tipikus hibák

Az állatmozgásokat, a tenyészetből történő ki- és beszállításokat nem jelentik az országos adatbázisnak. Különösen fontos, hogy a súlyos hibát jelző hibaüzenetre javító válasz érkezzen, mert e nélkül az állatmozgás ténye, az állatok fülszáma és egyéb adatai nem kerülnek rögzítésre. (Figyelmeztető hiba esetén is szükséges korrigálni a tévesen közölt adatokat.)

Az állomány-nyilvántartót, a nyilvántartott egyedek listáját, valamint a fülszám-nyilvántartó listát nem vezetik naprakészen.

A kiesett, megrongálódott füljelzőket nem pótolják, a tetoválás nem megfelelő minőségben készül, rosszul olvasható.

Az állomány-nyilvántartó mellékletei hiányoznak.

Magyarázat 3.

A szállítólevél 1. példányát szolgál a kiszállítás bejelentésére, melyet a kiszállítást követő hét munkanapon belül kell az országos adatbázisnak megküldeni. A szállítás során az állatot kísérő példányok közül a 2. példány szolgál a beérkezés jelentésére (erre szintén hét munkanap áll rendelkezésre), míg a 3. példány az állatot fogadó tenyészetben marad. A 4. példány az állategészségügyi igazolást kitöltő állatorvosé, az 5. példány pedig a kiszállítást bejelentő tőpéldánya.

Magyarországon a juh és kecske egyedeket a születési tenyészet elhagyásakor, de legkésőbb 6 hónapos korukig hasznosítási módtól függetlenül meg kell jelölni.

Az állatok jelölésére csak engedélyezett ENAR-füljelző használható.

Amennyiben a jelölésre használt füljelző megrongálódik, illetve olvashatatlanná válik, gondoskodni kell annak cseréjéről. A füljelzők eltávolítására csak a vágóhídi vágáskor kerülhet sor.

Az EU más tagállamból származó egyedek az eredeti (a származási ország által kiadott) füljelzőjüket megtartják. Az ilyen egyedeket az eredeti füljelzőjük feltüntetésével kell nyilvántartásba venni.

t

TIPPEK

Az állomány-nyilvántartó mellékletét képező dokumentumokat célszerű összegyűjteni, egy helyen tárolni. Ez egyrészt megkönnyíti az állatlétszám nyilvántartás pontos és naprakész vezetését, másrészt ez által az ellenőrzés során a dokumentumok könnyen hozzáférhetővé válnak.

Tekintettel arra, hogy jelölés és szállítólevél nélkül állat nem szállítható, a füljelzőket és a nyomtatványokat - a felhasználás ütemének figyelembe vételével - célszerű időben megrendelni, hogy mindig megfelelő készlet álljon rendelkezésre.

A nyilvántartott egyedek listáján fel kell tüntetni a tenyészetből kikerült (kiszállított, elhullott, házi vágott, stb.) állatokat.

Annak érdekében, hogy fülszám szerint nyomonkövethető legyen az állomány változása, az állatok jelölésekor az ENAR-füljelzőkkel együtt kiküldött kiszállított fülszámok listáján is jelezni kell a felhasználást.

Az állatok szállításáról időben értesíteni kell az állatorvost, hogy a szállítólevélben az egyedek állategészségügyi forgalomképességének igazolása megtörténhessen.

A szállítólevelet golyóstollal, jól olvashatóan kell kitölteni, így elkerülhető az adatok későbbi megváltoztatása.

A szállítólevél adatainak valódiságát az állattartó az aláírásával és annak dátumával hitelesíti, ezért ez nem hiányozhat a bizonylatról.

Más tenyészet részére legyártott füljelző nem használható fel. Amennyiben az állattartó nem rendelkezik felhasználható füljelzővel, sürgős esetben a területi felelős (instruktor) instruktori füljelző készletéből igényelhet.

A juh és kecske ENAR-rendszerben használt nyomtatványok részletes kitöltésével és felhasználásával kapcsolatos tudnivalók megtalálhatók a nyomtatványok belső vagy hátoldalán, továbbá az ENAR útmutatóban.

i

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az ENAR-ral kapcsolatos tudnivalók hozzáférhetőek:

- ENAR Útmutató (letölthető a www.enar.hu címen);
- Egyéb információk elérhetőek a www.enar.hu címen;
- Telefonon, levélben az ENAR központi ügyfélszolgálati irodáján (1024 Budapest, Kitaibel Pál u. 4, Telefon: 06 (1) 336-9458, Fax: 06 (1) 212-4995, e-mail: enar@enar.hu);
- A megyei MgSZH Állategészségügyi és Élelmiszerlánc-felügyeleti Igazgatóságán működő ügyfélszolgálatnál.

Az ENAR-ral kapcsolatban egyéb információ elérhető:

- Levélben, telefonon, illetve interneten keresztül a Magyar Juhtenyésztők és Juhtenyésztő Szervezetek Szövetségénél (Cím: 1134 Budapest, Lőportár u. 16., Levelezési cím: 1242 Budapest, Pf. 365., Telefon: 06 (1) 412-5030, Fax: 06 (1) 412-5031,
- Internet: www.majusz.hu);
- Az MgSZH Központ, Állattenyésztési Igazgatóság, Sertés- és Juhtenyésztési Osztályán.

A rendszer három lépcsőben bővül

A közvetlen támogatások közösségi alapszabályozását jelenleg a 1782/2003/EK tanácsi rendelet tartalmazza. Ennek értelmében a 2004-ben csatlakozott tagállamokban a kölcsönös megfeleltetés rendszerét az alábbiak szerint kell fokozatosan bővíteni:

- 2004-től: helyes mezőgazdasági és környezeti állapot előírásai (HMKÁ);
- 2009-től: HMKÁ + jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (JFGK) első csomagja (1-8a);
- 2011-től: HMKÁ JFGK 1-8a + újabb tíz JFGK (9-18).

2008. végén azonban az uniós agrárminiszterek új tanácsi rendeletről állapodtak meg Brüsszelben. Ez a rendelet fel fogja váltani a jelenlegi 1782/2003/EK rendeletet. Kihirdetésére 2009. első negyedévében lehet számítani. A kölcsönös megfeleltetési ellenőrzések bővítése tekintetében érdemi változás a jelenlegi szabályozáshoz képest, hogy az utolsó három JFGK-t (16-18) – amelyek az állatjólétre vonatkoznak – nem 2011-ben, hanem csak 2013-ban kell bevezetni. A bővítés ütemezése tehát a következőre módosul:

- 2004-től: helyes mezőgazdasági és környezeti állapot előírásai (HMKÁ);
- 2009-től: HMKÁ + kilenc jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény (JFGK 1-8);
- 2011-től: HMKÁ + JFGK 1-8 + újabb hét JFGK (9-15);
- 2013-tól: HMKÁ + JFGK 1-15 + újabb három JFGK (16-18).

A rendszer tehát 2013-ban válik teljessé – abban az évben, amikor a magyar gazdálkodók is ugyanakkora uniós támogatáshoz jutnak a közvetlen kifizetések terén, mint a régi tagállamok gazdálkodói. Érdemes megjegyezni, hogy a régi tagállamok gazdálkodói egy 2005-2006-2007-es ütemezés után már ma is a teljes ellenőrzési rendszert működtetik.

Mit jelent tartalmilag, illetve szakmailag ez a fokozatos bővülés?

A HMKÁ előírásait már 2004 óta ismerik és alkalmazzák. A 2009-es követelménycsomag bemutatására e kézikönyv előző fejezetei hivatottak.

Itt rövid áttekintést nyújtunk arról, hogy 2011-ben és 2013-ban milyen követelményekkel bővül az ellenőrzés köre.

Szakmai tartalom szempontjából a 2011-ben bevezetendő követelménycsomag a következőket fedi le:

- növényvédő szerek engedélyezésének, forgalomba hozatalának és használatának általános követelményei (JFGK 9);
- hormonhasználat követelményei az állattenyésztésben (JFGK 10);
- élelmiszerbiztonság, takarmánybiztonság követelményei (JFGK 11);
- bizonyos fertőző állatbetegségek megelőzésének és bejelentésének követelményei (JFGK 12, JFGK 13, JFGK 14, JFGK 15).

A növényvédő szerek beszerzésének, tárolásának és felhasználásának hagyományosan szigorú szabályozása van Magyarországon. A növénytermesztők talán erre fordítják a legnagyobb figyelmet a napi munka során, hiszen egy esetleges hatósági ellenőrzés során komoly büntetést szabhatnak ki a szabálytalankodókra. A JFGK 9 keretében alapvető követelményeket ellenőrznek majd (pl. engedélyezett szert használt-e a gazdálkodó, zárt szekrényben/tárolóban tartja-e a növényvédő szereket, stb.), tehát a hatósági szemléhez képest egyszerűbb, szűkebb a vizsgálat.

Az állattenyésztésben alapvetően tilos **hormonokat** használni. Azonban létezik számos hormontartalmú készítmény, amelyek különböző állattenyésztési célokra, illetve állategészségügyi (jellemzően szaporodásbiológiai) problémák kezelésére engedélyezettek. A JFGK 10 tehát egyrészt a tiltott szerek ellen, másrészt az engedélyezett szerek szabályos felhasználása érdekében fogalmaz meg alapkövetelményeket (pl. engedélyezett javallatok szerinti felhasználás, kezelési napló vezetése, élelmezés-egészségügyi várakozási idők betartása). Felhívjuk a figyelmet, hogy ezeket a nyilvántartásokat 3 évre visszamenőleg (tehát 2008-tól indulóan) kell majd ellenőrizni.

Az **élelmiszer-** és **takarmánybiztonságot** a kölcsönös megfeleltetés keretében az elsődleges termelőnél (tehát szinte minden termelőnél) fogják ellenőrizni. Az európai élelmiszerjog alapvető követelményei (JFGK 11) közül az egyik legfontosabb, hogy az élelmiszerlánc szereplői (termelő/feldolgozó/kereskedő) közreműködésével forgalomba kerülő termék és annak összetevői nyomonkövethetők legyenek. Magyarán: meg lehessen állapítani, hogy a kenyeret melyik üzemben sütötték, milyen lisztből, s hogy azt a lisztet kinek a búzájából őrölték. Az imént vázolt ideális állapot megvalósításától a tömegtermékek terén Európa még messze jár, de a darabáruk tekintetében már ma is kielégítő a nyomonkövethetőség. A gazdálkodó felelőssége, hogy a tevékenységhez kapcsolódó beszállítókról és vevőkről nyilvántartást vezessen a nyomonkövethetőség érdekében. Ezen felül külön követelmények vonatkoznak az állattartókra, a növénytermesztőkre és az egyes termékekre, mint pl. a tojásra, tejre, takarmányfélékre. Tejet kizárólag gümőkórtól és brucellózistól mentes állományból szabad fogyasztásra értékesíteni.

Európát az elmúlt években több ízben sújtotta olyan állatjárvány, amelyeket korábban a legtöbb tagállamban már sikeresen leküzdöttek. Egy akkora piacon, mint az egységes európai piac, ahol az árak szabad áramlása révén a járványok is könnyebben terjedhetnek, elengedhetetlen, hogy az olyan fertőző, és nagy gazdasági kárt okozó **állatbetegségeket**, mint a ragadós száj- és körömfájás, a szivacsos agyvelőbántalom vagy a kéknyelv betegség, kiemelten kezeljünk. A JFGK 12-15 erre az egy tucatnyi kiemelt betegségre, illetve bejelentési kötelezettségükre vonatkozik. Súlyos vétségnek számít, ha valaki eltitkolja az állományában felbukkanó járványos betegséget, vagy akár annak a gyanúját.

Szakmai tartalom szempontjából a 2013-ban bevezetendő követelménycsomag a következőket fedi le:

- borjak védelmét szolgáló külön előírások (JFGK 16);
- sertések védelmét szolgáló külön előírások (JFGK 17);
- tenyésztés céljából tartott állatok védelme és tartási körülményei (JFGK 18).

Az **állatjólét általánosságban** a termelési célból tartott gerinces fajok, illetve egyedek alapvető fiziológiai igényeinek kielégítését, valamint a kínzás minden formájának tiltását jelenti. Ennek megfelelően a JFGK18 keretében az etetés, itatás, állatgondozás általános feltételeit, valamint a fizikai tartási körülmények megfelelőségét vizsgálják (pl. az istálló bármely berendezése vagy annak műszaki állapota nem veszélyezteti-e az állatok test épségét). Ugyanilyen fontos a jó szellőzés és az állat fajanak, életkorának és kondíciójának megfelelő férőhely, hőmérséklet.

Mivel az Európai Unióban – így hazánkban is – külön állatjóléti előírások vonatkoznak a **sertésekre** és a **hat hónapnál fiatalabb szarvasmarhafélékre** (borjakra), a JFGK 16 és a JFGK 17 keretében ezekre a fajokra (és korcsoportokra) különös figyelmet fordítanak az ellenőrzések során. Ez azt jelenti, hogy tételes, többnyire határértékekkel leírt követelményeket kell betartani akár a testsúly szerinti férőhelyszükséglet, a padozat anyaga és milyensége, vagy éppen az érzéstelenítés nélkül végezhető kezelések tekintetében.

Az alábbiakban – tájékoztatásul – felsoroljuk a 2011-ben és a 2013-ban bevezetésre kerülő JFGK-k EU és magyar jogszabályhelyeit.

JFGK 9. Növényvédő szerek kezelése

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1991. július 15-i 91/414/EGK irányelve a növényvédő szerek forgalomba hozataláról (HLL 230., 1991.8.19., 1. o.) 3. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről 2008. évi XLVI. törvény
- A növényvédelmi tevékenységről szóló 5/2001. (I.16.) FVM rendelet 5. §, 16. § (2), 18. §, 19. §, 20. § (1), 21. §, 22. §, 23-27. §, 39. §
- A növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet 19. §, 34-36. §
- A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V.6.) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet 10. §

JFGK 10. Egyes hormon- vagy tireosztikus hatású anyagokra és a β-agonistákra vonatkozó felhasználási tilalom az állattenyésztésben

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1996. április 29-i 96/22/EK irányelve az egyes hormon- vagy tireosztikus hatású anyagoknak és a β-agonistáknak az állattenyésztésben történő felhasználására vonatkozó tilalomról, valamint a 81/602/EGK, a 88/146/EGK és a 88/299/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HLL 125., 1996.5.23., 3. o.) 3., 4., 5. és 7. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

Az egyes hormon- vagy tireosztikus hatású anyagok és a béta-agonisták állattenyésztésben történő felhasználásának tilalmáról szóló 24/2004. FVM (III. 2.) rendelet 3. §, 4. §, 5. §, 6. §, 8. §

JFGK 11. Élelmiszerbiztonság

EU jogszabályhelyek:

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.) 14. és 15. cikk, a 17. cikk (1) bekezdése, 18., 19. és 20. cikk

Higiéniai csomag:

• Az Európai Parlament és a Tanács 852/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az élelmiszer-higiénéről 4. cikk (1)-el összefüggésben az I. melléklet: II. Higiéniai rendelkezések, III. Nyilvántartások vezetése

- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról 3. cikk (1)-el összefüggésben a III. melléklet: IX. szakasz 1 fejezet: nyerstej és főcstej– elsődleges termelés (I. A nyerstej és főcstej termelésére vonatkozó egészségügyi követelmények, II. A tejtermelő gazdaságok higiénijája), X. szakasz: Tojások és tojás-termékek

- Az Európai Parlament és a Tanács 183/2005/EK rendelete (2005. január 12.) a takarmányhigiénia követelményeinek meghatározásáról 5. cikk (1)-el összefüggésben az I melléklet: A. rész (I. Higiéniai előírások, II. Nyilvántartások vezetése); az 5. cikk (5)-el összefüggésben a III. melléklet: Helyes állattartási gyakorlat (1. Tárolás, 2. Elosztás); 5. cikk (6)

- A Tanács 2377/90/EGK rendelete (1990. június 26.) az állati eredetű élelmiszerekben található állatgyógyászati készítmények maximális maradékanyag-határértékeinek megállapítására szolgáló közösségi eljárás kialakításáról: 2, 4 és 5. cikk

- Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról: 18. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről 2008. évi XLVI. törvény
- A kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 14/2006. (II. 16.) FVM-EüM-ICsSzEM együttes rendelet 3. §, 4. § (4), 5. § (3), 6. § (1) c), d), (3), (5), (6),

JFGK 12. Szivacsos agyvelőbántalmak (TSE)

EU jogszabályhelyek:

Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 999/2001/EK rendelete egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 147., 2001.5.31., 1. o.) 7., 11., 12., 13. és 15. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

A fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről 69/2003. (VI. 25.) FVM rendelet 11. §, 19. §, 27. §

JFGK 13.: Megbetegedések bejelentése (A ragadós száj- és körömfájás)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 2003. szeptember 29-i 2003/85/EK irányelve a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedésekről, valamint a 85/511/EGK irányelv és a 89/531/EGK és a 91/665/EGK határozat hatályon kívül helyezéséről és a 92/46/EGK irányelv módosításáról, 3. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

A ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről szóló 23/2005. (III. 23.) FVM rendelet 5. §

JFGK 14. Állatbetegségek bejelentése (keleti marhavész, kiskérődzők pestise, sertések hólyagos betegsége, kéknyelv betegség, szarvasok epizootiás haemorrhagiás betegsége, juh- és kecskehimlő (Capripox), hólyagos szájgyulladás, afrikai sertéspestis, bőrcsomósodás-kór, rift-völgyi láz)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1992. december 17-i 92/119/EGK irányelve az egyes állatbetegségek elleni védekezésre irányuló általános közösségi intézkedések, valamint a sertések hólyagos betegségére vonatkozó külön intézkedések bevezetéséről (HL L 62., 1993.3.15., 69. o.) 3. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

- Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről 2008. évi XLVI. törvény
- A sertések hólyagos betegsége elleni védekezés szabályairól 14/2003 FVM (II. 14.) rendelet 3. §

JFGK 15. Megbetegedések bejelentése (kéknyelv betegség)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 2000. november 20-i 2000/75/EK irányelve a kéknyelv betegség elleni védekezésre és felszámolására vonatkozó külön rendelkezések megállapításáról (HL L 327., 2000.12.22., 74. o.) 3. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

A kéknyelv betegség elleni védekezés szabályairól szóló 35/2002 FVM (IV. 27.) rendelet 17, 18. §

JFGK 16. Állatjólét (borjak védelme)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1991. november 19-i 91/629/EGK irányelve a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 340., 1991.12.11., 28. o.) 3. és 4. cikk

Magyar jogszabályhelyek:

A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet 1. sz. melléklet 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. pontok

JFGK 17. Állatjólét (sertések védelme)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1991. november 19-i 91/630/EGK irányelve a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 340., 1991.12.11., 33. o.) 3. cikk és a 4. cikk (1) bekezdése

Magyar jogszabályhelyek:

A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet 2. sz. melléklet 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3.1., 1.2.3.2., 1.2.3.3., 1.2.4., 1.2.5., 1.2.5.1., 1.2.6., 1.2.7., 1.2.8., 1.2.9., 1.2.10., 1.3., 1.5., 1.7.1., 1.9., 1.10., 1.10.1., 1.10.2., 1.10.3., 1.13., 1.14., 1.16., 1.17., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.4., 5.5., 5.5.1., 5.5.2., 5.6., 5.6.1., 5.6.2., 6.1., 6.2., 6.3., 6.4.pontok; 2. kanok tartásának követelményei

JFGK 18. Állatjólét (tenyésztés céljából tartott állatok védelme)

EU jogszabályhelyek:

A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EGK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről (HLL 221., 1998.8.8., 23. o.) 4.cikk

Magyar jogszabályhelyek:

A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet 3. § c, d, e, f, 4. § (1) a, b, c, (2), 5. § (1), (2), (3) 6. §, 7. §, 8.§ (1), (2), (3), 9. § (1), (2), (3), 11. §, 12. § (1), (2), 13. §

**Bács-Kiskun Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
6000 Kecskemét, Bajcsy-Zs. körút 2.
Telefon: 76/502-402 • Fax: 76/497-071
E-mail: fvmh-bacs@fki.gov.hu

**Baranya Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
7623 Pécs, Rákóczi út 30.
Telefon: 72/512-450 • Fax: 72/512-451
E-mail: mgszh-baranya@fki.gov.hu

**Békés Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
5600 Békéscsaba, Kétegyházi u. 2.
Telefon: 66/528-180 • Fax: 66/454-878
E-mail: fmig-bekes@fki.gov.hu • mgszh-bekes@fki.gov.hu

**Borsod-Abaúj Zemplén Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
3525 Miskolc, Dóczy J. út 6.
Telefon: 46/515-700 • Fax: 46/515-701
E-mail: mgszh-borsod@fki.gov.hu

**Csongrád Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
6721 Szeged, Deák F. u. 17.
Telefon: 62/553-460 • Fax: 62/426-311
E-mail: mgszh-csongrad@fki.gov.hu

**Fejér Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
8000 Székesfehérvár, Deák Ferenc u. 7-9.
Telefon: 22/511-270 • Fax: 22/316-579
E-mail: fvmh-fejer@fki.gov.hu

**Fővárosi és Pest Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
1135 Budapest, Lehel u. 43-47.
Telefon: 412-3550 • Fax: 317-6231
E-mail: mgszh-pest@fki.gov.hu

**Győr-Moson-Sopron Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
9021 Győr, Jókai u. 12.
Telefon: 96/514-741 • Fax: 96/514-777
E-mail: titkarsag@fvmhgyor.t-online.hu

**Hajdú-Bihar Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
4024 Debrecen, Kossuth u. 12-14.
Telefon: 52/523-848 • Fax: 52/523-801
E-mail: mgszh-hajdu@fki.gov.hu

**Heves Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
3300 Eger, Szövetkezet út 6.
Telefon: 36/510-765 • Fax: 36/410-589
E-mail: titkarsag@hevesfihivatal.t-online.hu

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
5000 Szolnok, Kossuth L. u. 2.
Telefon: 56/505-377 • Fax: 56/505-371
E-mail: fvmh-szolnok@externet.hu

**Komárom-Esztergom Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
2800 Tatabánya, Győri út 13.
Telefon: 34/310-909 • Fax: 34/305-771
E-mail: mgszh-komárom@fki.gov.hu

**Nógrád Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
3100 Salgótarján, Baglyasi út 2.
Telefon: 32/521-500 • Fax: 32/521-524
E-mail: fvmh-nograd@fki.gov.hu

**Somogy Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.
Telefon: 82/527-580 • Fax: 82/315-023
E-mail: fvmh-somogy@fki.gov.hu

**Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
4400 Nyíregyháza, Keleti u. 1.
Telefon: 42/508-300 • Fax: 42/508-311
E-mail: mgszh-szabolcs@fki.gov.hu

**Tolna Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
7100 Szekszárd, Augustus I. u. 7.
Telefon: 74/529-869 • Fax: 74/415-688
E-mail: fvmh-tolna@fki.gov.hu

**Vas Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
9702 Szombathely, Vörösmarty u. 9.
Telefon: 94/506-761 • Fax: 94/336-774
E-mail: fvmh-vas@fki.gov.hu

**Veszprém Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.
Telefon: 88/590-472 • Fax: 88/407-347
E-mail: mgszh-veszprem@fki.gov.hu

**Zala Megyei MgSzH
Földművelésügyi Igazgatóság**
8900 Zalaegerszeg, Bíró Márton u. 38.
Telefon: 92/321-440 • Fax: 92/347-703
E-mail: fvmh-zala@fki.gov.hu

Központi ügyfélszolgálat

1095 Budapest, Soroksári út 22-24.
1385 Budapest 62 Pf.: 867.
Telefon: 1/374-3603, • 1/374-3604
Fax: 1/475-2114
E-mail: ugyfelszolgalat@mvh.gov.hu

Bács-Kiskun megye

6000 Kecskemét, Kiszalud u.6.
6001 Kecskemét, Pf.:470.
Telefon: 76/814-520 • 76/814-540
Fax: 76/814-521
E-mail: kecskemmet@mvh.gov.hu

Baranya megye

7621 Pécs, Rákóczi út 17.
7602 Pécs, Pf.: 365.
Telefon: 72/814-520 • Fax: 72/814-521
E-mail: pecs@mvh.gov.hu

Békés megye

5600 Békéscsaba, Temető sor 8.
5620 Békéscsaba, Pf.: 45.
Telefon: 66/814-520 • Fax: 66/814-521
E-mail: bekescsaba@mvh.gov.hu

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

3500 Miskolc, Mindszent tér 1.
3501 Miskolc, Pf.: 646
Telefon: 46/814-900 • Fax: 46/814-901
E-mail: miskolc@mvh.gov.hu

Csongrád megye

6723 Szeged, Római krt. 21.
6701 Szeged, Pf.: 26. és 504
Telefon: 62/814-900 • Fax: 62/814-901
E-mail: szeged@mvh.gov.hu

Fejér megye

8000 Székesfehérvár, Deák F. u. 7-9.
8002 Székesfehérvár, Pf.: 297.
Telefon: 22/814-520 • Fax: 22/814-521
E-mail: szekesfehervar@mvh.gov.hu

Főváros és Pest megye

1054 Budapest, Alkotmány u. 29.
1391 Budapest, Pf.: 248.
Telefon: 1/814-8900 • 1/814-8962
Fax: 1/814-8901
E-mail: pest@mvh.gov.hu

Győr-Moson-Sopron megye

9021 Győr, Munkácsy u. 20.
9021 Győr, Munkácsy u. 20.
Telefon: 96/814-543 • Fax: 96/814-521
E-mail: gyor@mvh.gov.hu

Hajdú-Bihar megye

4034 Debrecen, Vágóhíd u. 2.
4001 Debrecen, Pf.: 551.
Telefon: 52/814-520 • 52/814-544
Fax: 52/814-521
E-mail: debrecen@mvh.gov.hu

Heves megye

3300 Eger, Eszterházy tér 8.
3301 Eger, Pf.: 169.
Telefon: 36/814-520 • Fax: 36/814-521
E-mail: eger@mvh.gov.hu

Jász-Nagykun-Szolnok megye

5000 Szolnok, József Attila u. 36.
5002 Szolnok, Pf.: 111.
Telefon: 56/814-523 • 56/814-525
Fax: 56/814-521
E-mail: szolnok@mvh.gov.hu

Komárom-Esztergom megye

2800 Tatabánya, Vértanúk tere 1.
2801 Tatabánya, Pf.: 1394.
Telefon: 34/814-520 • Fax: 34/814-521
E-mail: tatabanya@mvh.gov.hu

Nógrád megye

3100 Salgótarján, Bartók Béla út 17.
3101 Salgótarján, Pf.: 123.
Telefon: 32/814-520 • Fax: 32/814-521
E-mail: salgotarjan@mvh.gov.hu

Somogy megye

7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.
7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.
Telefon: 82/814-900 • 82/814-920 • 82/814-901
Fax: 82/814-921
E-mail: kaposvar@mvh.gov.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

4400 Nyíregyháza, Hősök tere 9.
4401 Nyíregyháza, Pf.: 422.
Telefon: 42/814-900 • 42/814-906
Fax: 42/814-901
E-mail: nyiregyhaza@mvh.gov.hu

Tolna megye

7100 Szekszárd, Augusz I. u. 9-11.
7101 Szekszárd, Pf.: 251.
Telefon: 74/814-520 • Fax: 74/814-521
E-mail: szekszard@mvh.gov.hu

Vas megye

9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 1.
9701 Szombathely, Pf.: 245.
Telefon: 94/814-520 • Fax: 94/814-521
E-mail: szombathely@mvh.gov.hu

Veszprém megye

8200 Veszprém, Levendula u.1.
8202 Veszprém, Pf.: 791.
Telefon: 88/814-900 • 88/814-920 • 88/814-901
Fax: 88/814-921
E-mail: veszprem@mvh.gov.hu

Zala megye

8900 Zalaegerszeg, Kis u. 1.
8901 Zalaegerszeg, Pf.: 142.
Telefon: 92/814-900 • Fax: 92/814-901
E-mail: zalaegerszeg@mvh.gov.hu

Készült az **Európai Unió,**
a **Magyar Köztársaság Kormánya**
és az **ÚMVP Irányító Hatósága** támogatásával.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa.

Összeállították

a kölcsönös megfeleltetés bevezetését előkészítő projektben résztvevők:
a **Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM),**
a **Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSZH),**
a **Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH)** munkatársai

Véleményezték:

Dr. Horn Péter akadémikus, a MJSZ elnöke,
Kiss Gyula, gazdálkodó,
a **Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ),**
a **Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ),**
a **Fiatalközösségek Magyarországi Szövetsége (Agrya),**
a **Magyar Agrárkamara,**
és a **Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium** munkatársai

Szerkesztés, nyomdai előkészítés:

Magyar Mezőgazdaság Kft.
Tipográfia: **Huschit János** – Lettera Works Kft.

Nyomda:

INFOPRESS GROUP HUNGARY ZRT.